

JAARVERSLAG 2024

ANNUAL REPORT 2024

stichting het nationale park
de Hoge veluwe

hogeveluwe.nl

Inhoud / Contents

4 Voorwoord / Foreword

Steun aan het Park / Supporting the Park

6 Van de directie / From the Management Board

'De lat ligt hier heel hoog' / 'We set the bar very high here'

12 Overzicht 2024 / Review of 2024

Het jaar in vogelvlucht / The year in brief

24 Interviews / Interviews

76 De cijfers over 2024 / The figures for 2024

Exploitatierkening / Financial statements

Balans / Balance sheet

Toelichting bij de cijfers / Explanatory remarks

Bezoekersaantallen / Visitor numbers

81 Sociaal jaarverslag / Social year report

Overzicht aantal medewerkers / Number of employees (headcount)

In- en uitdiensttredingen / Turnover

Verdeling contractsoorten / Contract types

Verdeling man / vrouw / Gender split

Leeftijdsopbouw totaal / Age breakdown

Dienstjaren / Years of service

Ziekteverzuim / Sickness rate

84 Bijlagen / Appendices

Managementteam in 2024 / Management team 2024

Raad van Toezicht in 2024 / Supervisory Board 2024

Raad van Advies in 2024 / Advisory Board 2024

Adviescommissie Natuur, Landschap en

Cultuurhistorie 2024 / Nature, Landscape and

Cultural History Advisory Committee 2024

Adviescommissie Recreatie in 2024 / Recreation

Advisory Committee

Hoge Veluwe Fonds 2024 / Hoge Veluwe Fund 2024

Ondersteunende bedrijven, partners en fondsen /

Partners and funding agencies

90 Colofon / Editor's note

Steun aan het Park

Het Nationale Park De Hoge Veluwe is uniek voor Nederland en ver daarbuiten. Een prachtige combinatie van natuur en cultuur van het allerhoogste niveau in Nederland. Door Anton en Helene Kröller-Müller samengebracht en sinds 1935 zelfstandig beheerd door Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Een duurzame toekomst van dit Nederlandse erfgoed van grote betekenis is mogelijk dankzij de zeer gewaardeerde financiële steun van donateurs en zakelijke sponsors.

Aan het woord

Wie zijn deze mensen en bedrijven die het Park een groen en warm hart toedragen én noodzakelijke investeringen mogelijk maken: in up-to-date faciliteiten, educatieve programma's en inspirerende exposities. In dit jaarverslag - met als thema *Steun aan het Park* - komen ze aan het woord: particuliere donateurs, zoals natuur- en cultuurliefhebbers Adriëne en Jean. Of corporate sponsors zoals Marlies van Wijhe -

Supporting the Park

De Hoge Veluwe National Park is unique both in the Netherlands and far beyond. It offers a beautiful combination of the best that nature and culture have to offer in the Netherlands. Anton and Helene Kröller-Müller established the park, and since 1935 it has been independently managed by De Hoge Veluwe National Park Foundation. This Dutch heritage of outstanding value is ensured a sustainable future thanks to the much-appreciated financial support of donors and corporate sponsors.

Meet the people behind the Park

Who are these people and enterprises that so warmly support the Park, and help us to obtain the necessary funding to update our facilities and provide educational programmes and inspiring exhibitions? In this annual report – that we have entitled *Supporting the Park* – they all have their say. They include private donors, such as nature and culture enthusiasts Adriëne and Jean. But also corporate sponsors, like Marlies

CEO van Koninklijke Van Wijhe Verf, Sjoerd Bakker - CEO van Ticketcounter of Jan-Joost Bosman - CEO van Koninklijke Auping en bestuurslid van Stichting Hoge Veluwe Fonds.

In het overzicht *Het jaar in vogelvlucht* leest u wat er in 2024 gebeurde in Het Nationale Park De Hoge Veluwe.

van Wijhe (CEO of Royal Van Wijhe Verf), Sjoerd Bakker (CEO of Ticketcounter), or Jan-Joost Bosman (CEO of Auping and board member of the Hoge Veluwe Fund Foundation).

In *The year in brief*, you can read all about the events that took place in 2024 at De Hoge Veluwe National Park.

Seger van Voorst tot Voorst

directeur-bestuurder van Het
Nationale Park De Hoge Veluwe
/ Managing Director of De Hoge
Veluwe National Park

‘Mooi om te zien dat er een wij en De Hoge Veluwe-sfeer ontstaat’

Als hij morgen ineens een blanco cheque kreeg om te besteden aan De Hoge Veluwe, dan nog zou directeur-bestuurder Seger van Voorst tot Voorst alle investeringen in het Park realiseren conform het uitgewerkte Totaalplan 2010-2030. Zorgen voor consistentie in beleid en beheer is immers zijn rol, liet hij vorig jaar al optekenen in het jaarverslag. ‘Alles in de juiste volgorde.’

Het verhaal van Het Nationale Park De Hoge Veluwe blijkt soms nog niet bij iedereen bekend. In 1935 schenken Anton en Helene Kröller-Müller hun omvangrijke kunstcollectie aan de Nederlandse Staat; op dezelfde dag verkoopt het echtpaar het landgoed De Hoge Veluwe aan een zelfstandige stichting. Sindsdien is het Park voor investeringen in een duurzame toekomst, naast de entreegelden, ook afhankelijk van extra financiële ondersteuning. Voor de gefaseerde vernieuwing

“It’s great to see how people are feeling more connected to De Hoge Veluwe”

If he was given a blank cheque to spend on De Hoge Veluwe, Managing Director Seger van Voorst tot Voorst would still carry out the investment programme set out in the Master Plan for 2010-2030 to the letter. His role is to ensure consistency in policy and management, as he explained in last year’s annual report: “Everything has to happen in the right order.”

The story behind De Hoge Veluwe National Park may not be known to everyone. In 1935, Anton and Helene Kröller-Müller donated their extensive art collection to the Dutch state. On the same day, the couple sold the De Hoge Veluwe estate to an independent foundation. Since then, in addition to its income from entrance fees, the Park has relied on additional financial support to be able to invest in a sustainable future. For example for the phased redevelopment of the three Park

van de drie Parkentrees bijvoorbeeld, dat is inmiddels in volle gang. Of voor de aanstaande ingrijpende verbouwing van het Museonder, waarbij de financiering volgend jaar rond moet zijn.

Hoe belangrijk is die zelfstandigheid voor het Park?

“Wij zijn gewoon een bedrijf, zonder winst oogmerk weliswaar: van de overheid ontvangen we 10% subsidie op de totale exploitatie. Meer dan dat zou een aantasting zijn van onze onafhankelijkheid. Af en toe dienen we wel gericht verzoeken voor projecten in bij het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en bij de provincie Gelderland. Ook in 2024: voor een natuurproject over de bodem en de biodiversiteit. Bij dit soort subsidieverzoeken krijgen we over het algemeen weinig afwijzingen, omdat we ook weinig aanvragen doen. Maar subsidies kunnen morgen stoppen. Als je als onderneming op een exploitatiesubsidie draait, kun je volgens mij ook geen duurzaam beleid voeren. Je moet het zelfs niet willen, afhankelijk worden van een subsidieverlener die daarbij misschien zelfs voorwaarden stelt. Overigens hebben gulle gevers en sponsors bij ons ook geen invloed op het beleid.”

Julie staan aan de vooravond van de vernieuwing van het Museonder: hoe verloopt de fondsenwerving?

“Vorig jaar zijn we gestart met een speciaal wervingsevenement voor het nieuwe Museonder. Dankzij enkele grote giften is de helft van het benodigde budget inmiddels binnen. Educatie en jeugd, dat spreekt tot de verbeelding, zeker bij

entrances that is currently underway, or for the upcoming major refurbishment of the Museonder museum, for which all funding must be found by next year.

How important is this financial independence for the Park?

“We are just like any other company, albeit non-profit: we are subsidised for 10% of our total operational costs by the government. Anything more than that would jeopardize our independence. We do occasionally submit grant applications for special projects to the Ministry of Agriculture, Fisheries, Food Security and Nature and the province of Gelderland, as in 2024 for a nature project on soil and biodiversity. Because we make such applications so rarely, they are usually granted. However, the subsidies could dry up tomorrow. If you run a business that depends on operating subsidies, I don't think you can manage it sustainably. In fact, you actually want to avoid being dependent on a subsidiser who can impose conditions on the subsidy. Incidentally our generous donors and sponsors have no influence over our policy.”

You are about to start a major refurbishment of the Museonder: how is the fundraising going?

“Last year, we launched a special recruitment campaign for the new Museonder. Thanks to a number of large donations, we already have half of the required budget. The themes of education and youth capture the imagination, especially among the major wealth funds. But in general, we put more stake in the support of companies and private individuals.

grote vermogensfondsen. Maar over het algemeen hebben wij meer belang bij bedrijven en particulieren die algemene steun geven. Want als Park besteden we het liefst alle bijdragen in vrijheid. Met het vertrouwen dat we dat geld niet in onze exploitatie stoppen, maar in duurzame investeringen. Nieuwe fietspaden bijvoorbeeld. Het de-asfalteren van de weg vanuit entree Schaarsbergen naar het centrumgebied, zodat het weer een zandweg wordt. Of aan de opstartkosten voor het nieuwe Parkresort. Over al onze investeringen, ook die van de afgelopen jaren, is goed nagedacht. Alles in de juiste volgorde.”

Als directeur-bestuurder ben je ook de belangrijkste fondsenwerver?

“Mijn hoofddoel is vooral: zorgen voor continuïteit bij het duurzaam in stand houden van het Park. En zorgen voor een hoge biodiversiteit. Maar op avonden waarop donateurs en sponsors worden uitgenodigd ben ik naast Marjon Lambooi één van de bindende factoren. Dan vind ik het leuk om met iedereen te praten. Het is mooi om te zien dat er inmiddels een wij en De Hoge Veluwe-sfeer ontstaat: een club donateurs en bedrijven die echt Park-minded zijn. Als je iets meer vraagt

Over al onze investeringen, ook die van de afgelopen jaren, is goed nagedacht. Alles in de juiste volgorde.”

This is because, as a Park, we prefer to have complete freedom in how we spend the funds we receive. At the same time, our donors can be confident that we are not putting their money into our operations, but into sustainable investments. Such as new bike paths, for example, or de-asphalting the road from the Schaarsbergen entrance to the central area to restore it to a dirt track. Or, towards the initial costs for the new Park Resort. All our investments, including those of recent years, have been carefully planned. Everything has to happen in the right order.”

As the Managing Director, are you also the key fundraiser?

“Above all else, my role is to ensure the continuity of the sustainable management of the Park. And to ensure a high level of biodiversity. However, on evenings when donors and sponsors are invited, you could say that both Marjon Lambooi and I together form the cement in the relationships with them. I enjoy talking with everyone at these events. It's great to see how people are feeling more connected to De Hoge Veluwe: it's a group of donors and companies who are really 'Park

All our investments, including those of recent years, have been carefully planned. Everything has to happen in the right order.”

aan een kleinere groep, dan krijg je met elkaar ook meer binding. Het zit 'm niet in de kwantiteit, maar in de kwaliteit. Niet arrogant bedoeld, maar bij Het Nationale Park De Hoge Veluwe bevind je je in de Champions League. Met de absolute top uit het bedrijfsleven, de wetenschap, overheden, Defensie etc.: in de Raad van Toezicht, de Raad van Advies, in de adviescommissies Natuur, Landschap en Cultuurhistorie en Recreatie en in het op fondsenwerving georiënteerde Hoge Veluwe Fonds. Mensen die over een groot netwerk beschikken. Hun verbondenheid met het Park wekt veel vertrouwen bij geldschieters en sponsors.”

Uit heel Nederland komen de particuliere donateurs, de ‘Gulle Gevers’, van De Hoge Veluwe. Soms zelfs van ver daarbuiten. Zakelijke sponsors zitten veelal in de regio. Een bewuste keuze volgens Van Voorst tot Voorst: “Voorheen schoten we met hagel en schreven we elk fonds en elke onderneming aan. Nu ligt onze focus al jaren op onze eigen omgeving; het ligt meer voor de hand dat als je hier in de buurt zit met je bedrijf, je het Park ook sneller omarmt. Maar dat neemt niet weg dat we nog altijd interessant zijn voor corporate bedrijven uit andere delen van het land. Onze roots liggen dankzij de Kröllers in Rotterdam.”

Verwacht je ook een soort wederkerigheid bij leveranciers?

“Wij doen zaken met veel bedrijven en zijn daarbij heel loyaal. Sommige relaties bestaan al decennialang. Dan kan het voorkomen dat onze fondsenwerfer eens bij zo’n

minded’. If you ask a smaller group to contribute a little more, you also get a stronger bond within that group. It’s not about quantity, but quality. I don’t mean to sound arrogant, but De Hoge Veluwe National Park really is in the Champions League. We have the crème de la crème of business, science, the government, the Ministry of Defence etc. represented in our Supervisory Board, Advisory Board, the advisory committees for Nature, Landscape & Cultural History, and Recreation, and in the Hoge Veluwe Fonds (responsible for fundraising). These are all people who themselves have large networks. Their involvement in the Park inspires a lot of confidence among potential funders and sponsors.”

The private donors, the ‘oh-so-generous benefactors’ of De Hoge Veluwe National Park, come from all over the Netherlands, and sometimes even from far beyond. Their corporate sponsors mostly come from the region. A deliberate choice, says Van Voorst tot Voorst: “We used to cast our nets wide and wrote to every fund and company we could think of. But for some years now we have been focusing on our own region; if your business is located in the same area, you will also be more likely to support the Park. However, we are still an interesting prospect for corporations from other parts of the country. Thanks to the Kröllers, our roots lie in Rotterdam.”

Do you also expect some form of reciprocity from your suppliers?

“We are the loyal partners of many companies. Some of these relationships have existed for decades. Such companies

bedrijf langsgaat. Maar wij wijzen geen leverancier af als ze ons niet sponsoren. Voortaan tekenen we voor de zakelijke markt ook sponsorcontracten voor 3 jaar. Dat was vroeger 5 jaar, te lang vond ik. Je moet zo'n partnerschap een kop en een staart geven: na 3 jaar kun je altijd nog met elkaar verder. Heel graag zelfs. Het biedt bedrijven in elk geval eerder de kans om afscheid te nemen. Bijvoorbeeld als het economisch even tegenzit. Om te zorgen voor continuïteit in de investeringen moeten wij onze fondsenwerving blijven spreiden: over vermogensfondsen, bedrijven en particulieren. Die laatste groep blijft vaak langdurig verbonden. Maar in de bestuurskamer bepaalt uiteindelijk de CEO waar het sponsorgeld naartoe gaat. Wisselt zo'n bedrijf dan van CEO, dan verandert vaak ook de interesse. Dat is niet verkeerd; laat dat maar gebeuren. Als je als Park de basis op orde hebt, kun je tegen een stootje."

will occasionally be visited by our fundraiser. But we won't turn down a supplier if they do not sponsor us. We also sign sponsorship contracts for the business market for 3 years these days. That used to be 5 years, which I thought was too long. A partnership needs a clearly defined beginning and end; we can always decide to prolong it after the first 3 years are up. In fact, we'd love nothing more. This means companies can cut their ties with us earlier if need be, for example if they are having economic difficulties. To ensure continuity of investment, we need to continue to spread our fundraising targets over equity funds, companies and private individuals. The latter group often develops a longstanding relationship with us. However, in the boardroom, it is the CEO who ultimately decides where the sponsorship money goes. If a company gets a new CEO, often its sponsoring policy will change too. There is nothing wrong with that; just let it take its course. If the Park's foundation is solid, it can absorb such setbacks."

Overzicht 2024: Het jaar in vogelvlucht

Januari

'Ik doe dit werk al 16 jaar lang met veel plezier en hoop dit nog jaren te kunnen doen.' 2024 start met een nieuwe online rubriek op de website van Het Nationale Park De Hoge Veluwe. In de eerste editie van 'Achter de schermen' vertelt Wilma van den Berg enthousiast over het schoonmaken van Jachthuis Sint Hubertus: 'We gebruiken geen chemische middelen. En veel museale stukken mogen alleen afgestoft worden. Het schoonmaken van de kunstwerken en museale stukken van het Jachthuis vond ik in het begin best spannend, maar inmiddels ben ik dit gewend.' In januari verlengt sponsor Koninklijke Van Wijhe Verf de jarenlange samenwerking met het Park. De producent van onder meer Wijzonol maakte - met haar ketenpartners - al de aanplant mogelijk van 3 hectare klimaatrobuust bos, bij de ingang in Schaarsbergen. In dit gevarieerde 'Wijzonol bos' met een hoge biodiversiteit start nu een nieuw onderzoeksproject naar de revitalisering van de bosbodem. Bij nieuw aan te planten bomen wordt gekeken naar de gezondheid van de bomen in relatie tot de gezondheid van de bodem. Kortom; welke bodemomstandigheden zijn optimaal voor de groei van de bomen? Want zonder gezonde bodem, geen gezond bos.

Overview of 2024: The year in brief

January

"I have enjoyed doing this work for 16 years and hope to continue doing it for years to come." 2024 sees the launch of a new online section on the website of De Hoge Veluwe National Park. In the first edition of Behind the scenes, Wilma van den Berg enthusiastically talks about her work as a cleaner of Country Residence/Museum Jachthuis Sint Hubertus. "We don't use chemicals, and many of the works may only be cleaned with a duster. At first I was nervous about cleaning the artworks and exhibits of the Jachthuis, but I'm used to it now." In January, sponsor Royal Van Wijhe Verf renews its longstanding partnership with the Park. Together with its supply-chain partners, the producer of familiar brands like Wijzonol paints sponsored the planting of 3 hectares of climate-resilient forest near the Schaarsbergen entrance. This highly biodiverse 'Wijzonol forest' is the site of a new research project on forest soil revitalisation, where the relationship between soil health and the health of the newly planted trees will be studied. What soil conditions are optimal for tree growth? After all, without healthy soil, there can be no healthy forest.

Februari

Het is nat op De Hoge Veluwe. Ongewoon veel regenval tijdens de wintermaanden zorgt voor een heidebeek op het Deelense Veld: een beek die net zo snel weer verdwijnt als dat 'ie verschijnt. Waardoor dat komt? Ooit, heel lang geleden, lag hier smeltend ijs en sneeuw. Nu is het Deelense veld een enorm gras- en heidegebied. Met daaronder een keiharde laag: een oerbank. Een afzetting van uitgespoeld, ijzerhoudend humusmateriaal, afkomstig van vroegere vegetatie. Deze solide, ondoorlatende laag heeft zich op ca. 1,5 m. in de bodem gevormd. En na een periode van veel regen raakt de bodem verzadigd tot het water blijft staan op de oerlaag; dan is het wachten tot het Deelense Veld 'overstroomt'. Iemand die hier gepassioneerd over kon vertellen was de bevlogen boswachter Henk Ruseler. Ruim 40 jaar was hij verbonden aan het Park en de stuwende kracht achter evenementen zoals het jaarlijkse NK Burlen, Zaag Je Eigen Kerstboom, Knip Je Eigen Heidestruikje en de meerdaagse safaritochten. Begin februari 2024 overleed hij op 64-jarige leeftijd.

Maart

Net als vorig jaar start ook deze maand het onderzoek naar de nachtvlinders. Nachtvlinders hebben - net als veel andere insecten - een korte levenscyclus: ze leven vaak maar één jaar. Hierdoor reageren ze snel op veranderingen. Door te kijken naar nachtvlinders in het Park kunnen bijvoorbeeld de gevolgen van klimaatverandering goed gemeten worden. Net als de effecten van specifieke maatregelen, zoals het

February

It's very wet at De Hoge Veluwe National Park. On Deelense Veld, unusually heavy rainfall during the winter months has created a 'heathland brook', a small stream that abruptly appears and then disappears just as quickly. The explanation is that, a long time ago, there was a layer of melting ice and snow here. Today, Deelense Veld is a huge swath of grass and heath, but underneath lies a rock-hard layer of material: a hardpan. It is a deposit of leached, iron-rich humus; the remains of the vegetation that grew here. This solid, impermeable layer formed at a depth of about 1.5 m in the soil. After a period of heavy rainfall, the soil becomes saturated to the point that a layer of water forms above the hardpan. Then you know it is only a question of time before Deelense Veld will flood. One man who could talk passionately about this phenomenon was the inspired forest ranger Henk Ruseler. He was involved in the Park for over 40 years, and the driving force behind events such as the annual Dutch Bellowing Championship, Fell Your Own Christmas Tree, Prune Your Own Heather Shrub and multi-day safari tours. He died in early February 2024, aged 64.

March

Like last year, the moth survey takes place again this month. Like many insects, moths have a short life cycle, and often only live for one year. As a result, they respond quickly to changes. By studying the moths in the Park, we can accurately monitor the impact of climate change, as well as the effects of specific management measures, such as

creëren van open plekken in het bos en het aanplanten van nieuwe bomen en struiken. De onderzoekers - een medewerker Bedrijfsvoering en enkele vrijwilligers - hopen tijdens de vroege ochtenden ook enkele kenmerkende soorten te spotten: de purperbeer, de gevlekte heispanner en de schapengrasuil. Een andere groep vrijwilligers zet zich in maart in om de open landschappen te behouden. Gesteund door sponsor Pokon - tijdens de landelijke actie Meer Bomen Nu - oogsten ze ruim 1.500 zaailingen van berken op het Deelense Veld. Overdadige en ongewenste zaailingen worden geschonken aan andere grondeigenaren; boeren, burgers en overheden. Wist u trouwens dat Het Nationale Park De Hoge Veluwe dankzij de open landschappen in Nederland de meest favoriete overnachtingsplek is van de zeldzame blauwe kiekendief? Tijdens tellingen werden gemiddeld zo'n 25 van deze beschermde inheemse vogels - met een voorliefde voor overzichtelijke slaapplekken - gezien. Eind maart vliegen ze weer door richting hun broedgebieden in Noord- en Oost-Europa.

April

'Het Park is een goede plek voor vogels', schrijft ook de faunawerkgroep van de Vereniging Vrijwilligers van De Hoge Veluwe in hun jaarverslag. Vrijwilliger en vogelaar René van Lopik - hij komt al sinds 1971 in het Park - coördineert de vogeltellingen: 'Iedere vogel begint op een ander moment te zingen. De merel is heel vroeg bijvoorbeeld. Als je er vroeg bent, zwelt het concert aan tot je op het laatst een kakafonie hebt.' Over vrijwilligers gesproken: het meeste hout dat

creating open spaces in the forest or planting new trees and shrubs. During the early mornings, the researchers (a forestry operations staff member and several volunteers) also hope to spot a number of signature species: the Purple Tiger, the Grey Scalloped Bar and the aptly-named Confused. Another group of volunteers is busy in March controlling vegetation growth to maintain the Park's open landscapes. Supported by our sponsor Pokon, they remove over 1,500 birch seedlings from Deelense Veld during the national More Trees Now campaign. Excess and unwanted seedlings are donated to other landowners, such as farmers, private citizens and government departments. By the way, did you know that, thanks to its open landscapes, De Hoge Veluwe National Park is the favourite overnighting spot in the Netherlands of the rare Hen Harrier? During counts, on average some 25 of these protected native birds – who prefer roosts with unobstructed views – were spotted. In late March, they continue onwards to their breeding grounds in northern and eastern Europe.

April

"The Park is a good place for birds," agrees the fauna working group of the Association of Volunteers of De Hoge Veluwe, in their annual report. Volunteer and birdwatcher René van Lopik – he has been visiting the Park since 1971 – coordinates the bird counts: "Every bird starts singing at a different time of the morning. The blackbird starts very early, for example. If you get there good and early, you will hear the concert swell until it finally reaches a cacophony." Speaking of volunteers, most of the wood harvested as part of the management plan

vrijkomt bij actief beheer wordt buiten het Park verwerkt. Maar eens in de 3 á 4 jaar verschijnt achter het Dienstgebouw een mobiele zaag van houtzagerij Het Laar. Van het op maat gezaagde hout maken vrijwilligers van de bouwgroep samen met Parkmedewerkers een bijzettafel. Of een vleermuiskast, vogelhuisje of picknickbank. In april - en andere voorjaarsmaanden - kunnen kinderen in het Park meedoen aan waterspeurtochten. Om samen met een natuurgids en een schepnet te ontdekken welke soorten planten, insecten, amfibieën, reptielen en vogels er allemaal leven in de vennen. Dat zijn er namelijk nogal wat: de rietorchis bijvoorbeeld, de houtpantserjuffer, de rugstreeppad, de heikikker, de ringslang en de wilde eend. Maar ook zeldzamere soorten die op de bekende Rode Lijst staan van bedreigde plant- en diersoorten: zoals beenbreek en de zuidelijke heidelibel. Deze maand schenken nabestaanden van oud-valkenier Gerrit-Jan van Nie ook een prachtig schilderij van een havik met valkerijmaterialen in het Park. Het schilderij, geschilderd door Henk Slijper, markeert volgens Parkdirecteur Seger van Voorst tot Voorst het einde van een oude traditie: 'De muur in onze dinerzaal hangt vol met Veluwe landschappen en jachttafereelen, maar de valkerij ontbrak nog. Dit schilderij is een prachtige aanvulling op onze collectie en het laat zien dat onze band met de familie Van Nie een blijvende is.'

Mei

Begin mei verstuurt de discipline Fondsenwerving de eerste Gulle Gevers nieuwsbrief van 2024. Met deze speciale online nieuwsbrief worden donateurs en sponsors op de hoogte

is processed outside the Park. But once every 3 or 4 years, the mobile sawmill 'Het Laar' appears behind the Service Building, and volunteers from the construction working group and Park staff members use the ready-sawn timber to make side tables, bat boxes, birdhouses or picnic benches. In April – and other months in spring – children can participate in water life expeditions in the Park. Together with a nature guide and a landing net, they discover what kinds of plants, insects, amphibians, reptiles and birds live in the fens. And there are quite a few: the Southern Marsh Orchid, for example, or the Willow Emerald Damselfly, the Natterjack Toad, the Moor Frog, the Barred Grass snake and the Mallard Duck. But they may also find rarer species that are on the infamous Red List of endangered plant and animal species, such as the Bog Asphodel and the Southern Darter. This month, relatives of former falconer Gerrit-Jan van Nie donate a beautiful painting of a hawk with falconry paraphernalia in the Park. According to Park Director Seger van Voorst tot Voorst, the painting by Henk Slijper marks the end of a grand tradition: "The wall in our dining room is covered with Veluwe landscapes and hunting scenes, but a representative of falconry was still missing. This painting is a wonderful addition to our collection and cements our lasting bond with the Van Nie family."

May

In early May, the Fundraising team publishes the first 2024 'Gulle Gevers' newsletter. This special online newsletter is used to keep donors and sponsors informed of all the developments in the Park. And there are plenty of significant

gehouden van alle ontwikkelingen in het Park. En belangrijke ontwikkelingen, die zijn er. Parkicoon de Witte Fiets viert deze maand het 50-jarig jubileum: in 1974 fietste het eerste exemplaar over De Hoge Veluwe. Indertijd zocht het Park naar een nieuwe manier om natuurbescherming te combineren met publieke toegang. Terwijl autoverkeer én milieubewustzijn toenamen, wilde de toenmalige directie graag een alternatief bieden waarbij de natuur zo min mogelijk zou worden belast. Om te beginnen werden 50 eenvoudige, witgeverfde fietsen verspreid door het Park. Dat zijn er inmiddels zo'n 2.000. En mede dankzij een succesvolle crowdfunding worden in 2024 nog eens twee elektrische rolstoelfietsen vervangen. Nog een weetje: elk jaar worden honderden opgeknapte Witte Fietsen beschikbaar gesteld aan een goed doel in Marokko. In 2024 gingen de fietsen naar leerlingen van twee grote middelbare scholen in de Marokkaanse gemeente Stehat. En naar de lokale vereniging Natuurvrienden (Association Amis de la Nature) in diezelfde plaats. Zodat Marokkaanse jongeren op een positieve manier betrokken worden bij de plaatselijke natuur. Een paar dagen na de jubileumdag van de Witte Fiets (18 mei) volgt de Europese Dag van het Nationaal Park: 24 mei. Samen met drie natuurgidsen wandelen die dag zo'n 40 donateurs door het Park om nóg meer te weten te komen over de groene schatkamer van Nederland.

Juni

Het Nationale Park De Hoge Veluwe verrijkt het hele jaar door de biodiversiteit van de groene schatkamer. In juni vormen medewerkers een aantal landbouwpercelen om

developments to report. The Park's iconic White Bike celebrates its 50th anniversary this month: the first one cycled across De Hoge Veluwe in 1974. At the time, the Park was looking for a new way to combine conservation goals with more public access. As both car traffic and environmental awareness were on the increase, the Park's management was keen to offer an alternative that would minimise the impact on nature. To begin with, 50 simple, white-painted bicycles were stalled at various locations around the Park; today there around 2,000 of them. Partly thanks to a successful crowdfunding campaign, two electric wheelchair bikes will also be replaced in 2024. Another interesting fact: every year, hundreds of refurbished White Bikes are donated to a charity in Morocco. In 2024, the bikes went to students of two large secondary schools in the Moroccan municipality of Stehat, as well as to the local chapter of Friends of Nature (Association Amis de la Nature). The aim is to provide a positive incentive to Moroccan youths to become more involved in local nature. The anniversary of the White Bike (18 May) is followed shortly after by the European Day of the National Park on 24 May. Together with three nature guides, some 40 donors take a walk through the Park on that day to learn more about this 'green treasure trove' of the Netherlands.

June

The biodiversity of the Netherlands' green treasure trove is enriched throughout the year thanks to De Hoge Veluwe National Park. In June, staff members transform a number of areas of farmland into natural meadows full of flora

naar flora- en faunarijke natuurakkers. De percelen - op de Kemperberg - werden eerst gebruikt voor het verbouwen van gewassen; de nieuwe natuurakkers vormen nu een voedselbron voor insecten en vogels, en kunnen zich ontwikkelen tot natuurakkers met inheemse akkerkruiden. Om drie flora- en faunarijke akkers zijn rasters geplaatst, één akker krijgt geen hekwerk om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van het wel of niet omheinen van percelen. Voor de omvorming van de landbouwgronden ontving het Park subsidie van de Provincie Gelderland. Nog een mijlpaal in het kader van natuurbeheer: na een intensief certificeringstraject krijgt het Park een exploitatievergunning van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) om vluchten met een onbemand luchtvaartuigsysteem (drone) te kunnen uitvoeren. Het Park bevindt zich binnen de no-fly zone van vliegveld Deelen; vliegen met een drone is dan alleen mogelijk na het verkrijgen van een vergunning. De drone - die alleen mag worden bestuurd door hiervoor gecertificeerde Parkmedewerkers - wordt voornamelijk ingezet voor het uitvoeren, inventariseren en monitoren van natuurprojecten. In juni reist Parkmedewerker Ahmed Akari - al jaren voorman van de fietsenherstelwerkplaats in het Park - af naar Stehat in Marokko. Daar adviseert hij over de inrichting van een lokale fietsenherstelwerkplaats en leert hij twee jonge fietsmakers hoe ze de honderden Witte Fietsen van De Hoge Veluwe kunnen onderhouden. Dichter bij huis: vanaf deze maand bezoeken leerlingen van zo'n tien Rotterdamse scholen het Park, dankzij een goedgekeurde subsidieaanvraag door de Rotterdamse Van Leeuwen van Lignac Stichting. De

and fauna. The land on Kemperberg was initially used for cropping. The new meadows provide a source of food for insects and birds, and can now develop further into natural meadows with native wildflowers. Fences have been erected around three of the flora and fauna-rich meadows; one meadow will not be fenced to be able to compare the effects of fencing a regenerating meadow. The Park received a grant from the Province of Gelderland to convert the farmland. Another wildlife management milestone this month is that, after an intensive certification process, the Park has been granted an operating licence from the Human Environment and Transport Inspectorate to conduct flights with an unmanned aircraft system (drone). The Park falls under the no-fly zone of Deelen Air Base, so drones may only be flown with a licence. The drone – which may only be piloted by Park staff members with the appropriate certificate – will mainly be used for work on nature projects, such as surveying and monitoring. Also in June, Park staff member Ahmed Akari – long-time foreman of the Park's bicycle repair shop – travels to Stehat in Morocco, where he advises on how to establish a local bicycle repair shop and teaches two young bicycle mechanics how to maintain De Hoge Veluwe's hundreds of White Bikes. Closer to home, as of this June, pupils from some ten Rotterdam schools will be able to visit the Park thanks to an approved grant application by the Rotterdam Van Leeuwen van Lignac Foundation. The pupils will go on a hike with a 'nature detective' and eat a delicious lunch in the afternoon. More good news on the fundraising and education front: a successful fundraising event took place in

leerlingen gaan op pad met een natuurdetective en krijgen 's middags een heerlijke lunch. Meer goed nieuws in het kader van fondsenwerving en educatie: in juni vindt ook een succesvol wervingsevent plaats om aan verschillende vermogensfondsen de plannen te presenteren voor de verbouwing en ontwikkeling van het gloednieuwe Museonder.

Juli

Naast goed nieuws is er in juli ook bijzonder nieuws te melden: afgelopen voorjaar broedde er een hop in het Park. De jongen zijn inmiddels uitgevlogen. Het bijzondere bericht wordt bewust pas deze zomermaand verspreid om verstoring van het broedproces te voorkomen. De hop is namelijk een trekvogel die op de Rode Lijst van bedreigde soorten staat als 'Verdwenen in Nederland' (dat gebeurde rond 1950). Gelukkig is de hop bezig met een voorzichtige terugkeer: van maart tot en met mei en van augustus tot en met oktober is de vogel soms als doortrekker in Nederland te zien. Om verstoring in het bos - voor bijvoorbeeld de broedende hop - tot een minimum te beperken voeren medewerkers van de afdeling Bedrijfsvoering deze maand de jaarlijkse VTA-controle uit: de Visual Tree Assessment. Een visuele inspectie van bomen langs bijvoorbeeld autowegen, fiets- en wandelpaden. Op die manier waarborgt het Park de veiligheid van bezoekers en medewerkers.

Augustus

Nog meer bijzondere vondsten dit voorjaar én deze zomer in Het Nationale Park De Hoge Veluwe: de wrattenbijter en

June to present various equity funds with the plans for the refurbishment and development of the brand new Museonder.

July

Besides good news, there is also special news to report in July: last spring, a nesting Hoopoe was observed in the Park. The young have since fledged. The special news release was deliberately delayed until July to avoid disturbing the breeding birds. The Hoopoe is a migratory bird that is listed on the Red List of threatened species as 'Extinct in the Netherlands' (that happened around 1950). Fortunately, the Hoopoe is making a tentative return: from March to May and from August to October, the bird can sometimes be spotted as it makes a stopover in the Netherlands during its migration. To minimise disturbance in the forest, for example for brooding Hoopoes, staff from the forestry operations department carried out the annual VTA (Visual Tree Assessment) during this month. The VTA is a visual inspection of trees along motorways, cycle paths and footpaths, for example. This manner of inspection helps the Park to ensure the safety of both visitors and staff.

August

There are more surprising discoveries this spring and summer in De Hoge Veluwe National Park: the Wart-Biter and the Saddle-Backed Bush Cricket – two extinct grasshopper species – are observed again after many years of absence. Also in August, the De Hoge Veluwe's Wildlife Estates Label is renewed for a period of five years. Some 60 first-year students of the Forest and Nature Management course at Yuverta Velp

de zadelsprinkhaan - twee verdwenen sprinkhaansoorten - werden na jaren afwezigheid weer waargenomen. In augustus wordt ook het Wildlife Estates Label voor De Hoge Veluwe verlengd voor een periode van 5 jaar. Tegen het einde van de maand bezoeken zo'n 60 eerstejaars studenten van de opleiding Bos- en natuurbeheer vanuit Yuverta Velp (het vroegere Helicon) het Park. Ze helpen in het kader van hun kennismakingsweek mee met het verwijderen van opslag op de Pollen. In de rubriek 'Achter de schermen' stelt Marjon Lambooij - hoofd Fondsenwerving - zich voor: 'Ik ga op pad, op zoek naar bedrijven, fondsen en particulieren die het Park financieel willen ondersteunen. Het is bekend dat mensen het liefst schenken als er aan een gift een concreet doel verbonden is. Dat ze bijdragen aan iets tastbaars, zoals het Museonder. Maar elke bijdrage, klein of groot, maakt het verschil.'

September

In september vinden weer de jaarlijkse Bronstavonden plaats. Bijeenkomsten waarvoor politici, zakelijke sponsors, grote particuliere gevers en vermogensfondsen worden uitgenodigd om iedereen bij te praten over de stand van zaken in het Park. Het zijn avonden die erg worden gewaardeerd, zo blijkt ook uit de interviews met zakelijke sponsors en donateurs verderop in dit jaarverslag. Het is namelijk niet alleen een mooie gelegenheid om naar burlende herten te luisteren, maar ook om elkaar te ontmoeten. Tijdens de Bronstavonden is ook wildobservatiepost Reemsterdennen opnieuw in gebruik. De post werd in het voorjaar door een omvallende boom als

(formerly Helicon) visit the Park towards the end of the month. They help to remove unwanted self-seeded saplings on De Pollen as part of their introduction week. Head of Fundraising Marjon Lambooij introduces herself in the Behind the scenes section: "I go on the road to seek companies, funds and private citizens who are willing to support the Park financially. It is well known that people prefer for their donation to go to a concrete goal. They want to contribute to something tangible, like the Museonder. But every contribution, big or small, always makes a difference."

September

The annual Rutting Evenings take place as per usual in September. Politicians, corporate sponsors, major private donors and capital funds are invited to these evenings so we can bring them up to date on the state of the Park. These evenings are highly appreciated, as the interviews with corporate sponsors and donors later in this annual report reveal. Not only is it a great chance to listen to belling stags, but it is also an opportunity to network. The Reemsterdennen wildlife observation point was also restored in time for the Rutting evenings. The lookout was destroyed by a falling tree caused by a fall wind in the spring, but has been completely rebuilt in recent months. Together with Landgoed Middachten, De Hoge Veluwe also hosts the annual European meeting of the WildLife Estates this month: 25 international participants are given a tour of the Park led by several Park staff members and researchers. More notable news this month: in the third week of September, the number

gevolg van een valwind in elkaar gedrukt, maar de afgelopen maanden helemaal opgebouwd. De Hoge Veluwe is deze maand samen met Landgoed Middachten ook gastheer van de jaarlijkse Europese bijeenkomst voor de WildLife Estates: 25 internationale deelnemers krijgen een rondleiding door het Park onder leiding van verschillende Parkmedewerkers en onderzoekers. Opvallend deze maand: in de derde week van september piekt het aantal online bezoekers flink door een persbericht over het onderzoek naar dode wolven op De Hoge Veluwe. In september wordt namelijk een derde wolf - in ruim een jaar tijd – dood aangetroffen in het Park. Het is gebleken dat de wolf door andere wolven is gedood.

Oktober

Begin van de maand vindt de jaarlijkse Hoge Veluwe Wandeldag plaats. Hiervoor worden ook een aantal zakelijke sponsors uitgenodigd om samen met collega's en relaties het Park te ontdekken. Eind oktober organiseert het Park voor het laatst een event voor de Bronzen Vrienden: donateurs die het Park steunen met een bedrag tussen de € 200,- en € 750,-. Voortaan kent het Voortaan kent het Park in de particuliere markt drie Vriendenkringen: de Deelense Veld Kring (€ 1.000,- per jaar gedurende 5 jaar), de Oud-Reemsterzand Kring (€ 5.000,- per jaar gedurende 5 jaar) en de Braamsveld Kring (€ 10.000,- per jaar gedurende 5 jaar). Elke Kring heeft z'n eigen privileges. Ook het scholenprogramma krijgt vanaf deze maand een nieuwe naam: 'De Hoge Veluwe Buitenschooldag'. Een interactief programma waarbij leerlingen ter voorbereiding in de klas alvast twee educatieve video's

of online visitors peaks sharply due to a press release about the investigation into dead wolves on De Hoge Veluwe. In September, the third wolf in over a year was found dead in the Park. It emerged that this wolf was killed by other wolves.

October

The annual Hoge Veluwe Hiking Day takes place at the start of the month. A number of corporate sponsors are also invited to explore the Park with their colleagues and associates on this day. In late October, the Park holds the Bronze Friends event for the last time. These are donors who support the Park with an amount between €200 and €750. From now on, the Park will recognise in the consumer market three different Circles of Friends: the Deelense Veld Circle (€1,000 per year for 5 years), the Oud-Reemsterzand Circle (€5,000 per year for 5 years) and the Braamsveld Circle (€10,000 per year for 5 years). Each Circle benefits from its own privileges. The schools programme has also been renamed from this month, and is now called 'De Hoge Veluwe Outdoor Discovery Day'. This involves an interactive programme in which school pupils can watch two educational videos with beautiful scenes of the Park in the classroom before their visit to De Hoge Veluwe. In a new edition of Behind the scenes, it is Park Director Seger van Voorst tot Voorst's turn to explain: "As a Park, we need to excel in everything we do. That starts with the tiniest things, like a smile, or picking up a cigarette butt. I am very proud of our staff, who succeed in giving our visitors a great experience, every day anew."

kunnen bekijken met prachtige beelden van het Park. In een nieuwe editie van 'Achter de schermen' is dit keer Parkdirecteur Seger van Voorst tot Voorst aan de beurt: 'We moeten als Park uitblinken in alles wat we doen. En dat kan in hele kleine dingen zitten, van een glimlach tot het oprapen van een peuk. Ik ben erg trots op onze medewerkers, die het elke keer weer voor elkaar krijgen om bezoekers een mooie ervaring te bieden.'

November

November start in het Jachthuis met de themarondleiding over verwoed kunstverzamelaar Helene Kröller-Müller: 'Een vrouw met een missie'. Toen ze in 1911 namelijk een levensbedreigende operatie moest ondergaan, overdacht Helene wat ze nog wilde in haar leven: het (laten) bouwen van een museum voor de kunst die ze inmiddels had verzameld. Een paar dagen na de eerste rondleiding opent ook het Winterterras bij het Park Paviljoen. Dit jaar voor het eerst met een prachtige overkapping, zodat bezoekers ook bij slecht weer buiten kunnen blijven genieten van De Hoge Veluwe. De Parkwinkel verkoopt MOEFbLOND: een nieuwe Hoge Veluwe blondbier. Mogelijk volgen nog meer nieuwe biersmaken: Sint Hubertus Tripel en Witte Fiets IPA white. Tijdens deze laatste herfstmaanden hopen takken, bladeren, maaisel en plagsel zich flink op in het Park. In het verleden werden de materialen gezien als afval en buiten het Park verwerkt. Maar vanaf 2024 wordt het groenafval deels omgevormd tot waardevolle compost door (zuurstofloze) fermentatie. Een drie tot zes maanden durend proces dat Bokashi heet: Japans voor 'goed gefermenteerd organisch materiaal'. Door de

November

November kicks off in Jachthuis Sint Hubertus with the themed tour about avid art collector Helene Kröller-Müller entitled A woman with a mission. In 1911, when she had to undergo a life-threatening operation, Helene contemplated what she still wanted to achieve in her life: to build a museum for all the art she had collected. A few days after the first tour, the Winter Terrace at the Park Paviljoen also opens. This is the first year patrons can sit under the beautiful canopy, so they can enjoy De Hoge Veluwe outdoors even in bad weather. The Park Shop sells MOEFbLOND: a new blonde beer specially brewed for De Hoge Veluwe. More new beer varieties may follow: a Sint Hubertus Tripel and a Witte Fiets IPA white. During these final months of autumn, thick layers of branches, leaves, and cut grass and sod accumulate in the Park. In the past, these materials were considered waste and processed outside the Park. But as of 2024, part of this green waste is now converted into valuable compost by means of fermentation. This is a three to six-month process called Bokashi, which is Japanese for 'well-fermented organic material'. The compost is then added to the soil to increase its fertility, moisture retention capacity and acidity.

December

A healthy soil is important, every month of the year: during World Soil Day on 5 December, more than 100 experts and other interested parties attend the Hoge Veluwe Soil Symposium. After all, it's well known that without healthy soil, there can be no healthy forest (see also the month of

compost vervolgens toe te voegen aan de bodem wordt die vruchtbaarder, kan de bodem meer vocht vasthouden en wordt de zuurgraad verhoogd.

December

Een gezonde bodem blijft elke maand van belang: tijdens Wereldbodemdag op 5 december, bezoeken ruim honderd deskundigen en andere geïnteresseerden het Hoge Veluwe Bodemsymposium. Want het is immers bekend (zie ook de maand Januari): zonder gezonde bodem, geen gezond bos. In het Park staan zelfs een paar bomen die u er misschien niet verwacht: oude appelbomen, zo'n honderd jaar geleden aangeplant door de boeren die er toen woonden. Deze bomen dragen nog steeds appels, maar door gebrek aan onderhoud zijn die meestal te klein. De komende drie jaar worden de appelbomen teruggesnoeid naar een optimale vorm, zodat ze gezond blijven. Lukt het om de bomen meer en grotere appels te laten produceren? Dan worden de appels in de toekomst verwerkt in de keuken van restaurant De Hoge Veluwe. Nog een fijn vooruitzicht: 2024 was voor sommige soorten op De Hoge Veluwe een goed jaar. Zo leven er meer dan 30 - van de 70 soorten in Nederland - libellen in het Park. In 2024 zocht vrijwilliger Corné Koopmans - lid van de Faunawerkgroep - specifiek naar twee soorten libellen waar het in ons land slecht mee gaat: de maanwaterjuffer en de venglazenmaker. Corné vond ze bij meerdere vennen, verspreid over het Park. Dat belooft wat voor het nieuwe jaar. Gelukkig ook in grotere getalen waargenomen in 2024: Parkbezoekers. Ruim 575.000, 15.000 meer dan het jaar ervoor.

January). A few of the trees in the Park you might not expect to see there: ancient apple trees, planted some 100 years ago by the farmers who used to lived there. These trees still bear apples, but due to a lack of maintenance, the fruit is usually too small to use. Over the next three years, the apple trees will be pruned back to an optimal shape to keep them healthy. Maybe the trees will start producing more and bigger fruit again, which can be processed in the kitchen of De Hoge Veluwe restaurant. And there is something else to look forward to: 2024 was a good year for some of the species that live in De Hoge Veluwe. For instance, more than 30 of the 70 species of dragonflies in the Netherlands live in the Park. In 2024, volunteer Corné Koopmans – a member of the Fauna Working Group – carried out a search for two species of dragonflies that are doing poorly in our country: the Crescent Bluet and the Moorland Hawker. Corné found them at several of the fens scattered around the Park. That bodes well for the new year. Fortunately, another species also observed in larger numbers in 2024 was... the visitors to the Park! Over 575,000 were counted; 15,000 more than the previous year.

Namens de Raad van Toezicht

‘De Hoge Veluwe is erfgoed; daar moeten we goed op passen’

Halverwege 2024 vertrekt Pieter van Oord bij het succesvolle Rotterdamse familiebedrijf Van Oord - een internationaal opererende maritieme aannemer - om CEO te worden van Royal Schiphol Group. Daarbij kwam ook het verzoek om zijn nevenfuncties te minimaliseren. ‘Ik wist meteen: die van RvT-lid bij De Hoge Veluwe ga ik niet opgeven.’

In 2015 wordt hij vanuit het netwerk van familiebedrijven benaderd door Annemiek Fentener van Vlissingen (onder meer de huidige voorzitter Raad van Commissarissen SHV Holdings). Als toenmalig lid van de Raad van Toezicht van Het Nationale Park De Hoge Veluwe stelt ze Pieter van Oord de vraag: ‘Zou dat iets voor jou zijn; RvT-lid van het Park?’ Van Oord: “Daar heb ik toen onmiddellijk positief op gereageerd.”

On behalf of the Supervisory Board

“The Hoge Veluwe is heritage; we need to take good care of it”

In mid-2024, Pieter van Oord left the successful Rotterdam family business Van Oord – an international maritime contractor – to become CEO of Royal Schiphol Group. He was also asked to reduce his other board positions as much as possible. “I knew immediately that I was not going to give up my position on the Supervisory Board of De Hoge Veluwe.”

In 2015, he was approached by Annemiek Fentener van Vlissingen (current chair of SHV Holdings’ Supervisory Board of Directors, among others) of the network of family businesses. Then a member of the Supervisory Board of De Hoge Veluwe National Park, she asked Pieter van Oord: “Would you consider becoming a member of the Supervisory Board of the Park?” “I immediately agreed,” says Van Oord.

Pieter van Oord

Lid Raad van Toezicht / Member
of the Supervisory Board

Kende je het Park in die tijd al?

"Als 'jongen van de Randstad' woonde ik in Utrecht en Amsterdam. En jaren in het buitenland: de Verenigde Staten, Engeland en Dubai. Zo'n twintig jaar geleden zijn mijn vrouw en ik terechtgekomen in het oosten van het land. In de buurt van De Hoge Veluwe. Ik kwam er al geregeld en nog steeds voelt deze plek, als ik in de weekenden thuis ben, als vakantie. Ik ben een fietsfanaat en heb al veel zomeravonden op mijn racefiets door het Park gefietst. Langs het Jachthuis - daar ben ik echt fan van, architectonisch geweldig - en dan even een koffietje drinken bij de Theekoepel. Of als de zon laag staat, langs het Deelense Veld; een van de mooiste stukjes Nederland, vind ik."

Je bent - inmiddels als vicevoorzitter van de Raad van Toezicht - nu 10 jaar betrokken bij het Park: is jouw rol in die tijd veranderd?

"Eigenlijk niet. Het aardige bij De Hoge Veluwe is dat het vergelijkbaar is met wat ik ken van mijn familieonderneming Van Oord, een bedrijf dat ruim 155 jaar bestaat. Strikt gesproken noem je dat erfgoed: dat wat je doorgeeft aan de volgende generatie. Het Nationale Park De Hoge Veluwe is óók erfgoed: een unieke combinatie van natuur, landschapsarchitectuur, historische gebouwen en een museum. Daar moeten we goed op passen. Het Park heeft iets 'eeuwigs', het is intussen wel gemoderniseerd. By far de grootste verandering in de afgelopen 10 jaar was de aanpak van het centrumgebied. Nu staat er een prachtig gebouw, het Park Paviljoen, dat zelfs een architectuurprijs heeft gewonnen

Were you already familiar with the Park back then?

"I was a real 'boy from the city' and lived in Utrecht and Amsterdam. I also spent years abroad: in the United States, England and Dubai. About 20 years ago, my wife and I ended up in the eastern part of the country, near De Hoge Veluwe. I had always been a regular visitor, and even today, when I'm home on weekends, being here still feels like being on holiday. I am a keen cyclist and have spent many summer evenings crossing the Park on my road bike. I like to bike past Jachthuis Sint Hubertus – I'm a real fan, it's an architectural wonder – and then have a coffee at De Theekoepel. I also love biking through Deelense Veld at sunset; I think it's one of the most beautiful spots in the Netherlands."

You have been involved with the Park – today as vice-chair of the Supervisory Board – for 10 years now: has your role changed in that time?

"Not much, in fact. The nice thing about De Hoge Veluwe is that it shares a lot of similarities with my family business, Van Oord, a company that has existed for over 155 years. Strictly speaking, you can call it heritage: that which you pass on to the next generation. De Hoge Veluwe National Park is also heritage: a unique combination of nature, landscape architecture, historic buildings and a museum. So we need to take good care of it. The Park has something 'eternal' about it, though it has been modernised meanwhile. By far the biggest change in the last 10 years has been the redevelopment of the Central Area. A beautiful building has arisen there: the Park Paviljoen, which even won a Dutch architecture award

(BNA Beste Gebouw van het jaar 2020, categorie 'Identiteit & Icoonwaarde', red.). Daarmee is het centrumgebied aantrekkelijk gemaakt voor Parkbezoekers, zonder miljoenensubsidies van de overheid. Dat vind ik buitengewoon krachtig. Het geeft een license to operate: zelf kaartjes blijven verkopen, zelf aan elke Nederlander duidelijk maken waarom een (toegangs)bijdrage nodig is om dit erfgoed, dit ontzettend mooie instituut, in stand te houden. Ik ben er ook wel trots op dat ik erbij betrokken ben."

Bij jouw overstap van Van Oord naar Schiphol Group kwam het verzoek om het aantal nevenfuncties te minimaliseren.

"Ik wist meteen: één nevenfunctie die ik niet ga opgeven is die van RvT-lid bij De Hoge Veluwe. Omdat ik het een ontzettend leuke nevenfunctie vind, en ik echt een passie heb voor het Park. Vaak neem ik mensen uit de Randstad mee om ze enthousiast te maken en te introduceren bij De Hoge Veluwe. Iedereen is keer op keer verbaasd over de schoonheid van de natuur. Onlangs nog was ik hier met de voltallige Schipholdirectie. We hebben gedineerd in het Jachthuis en geslapen in de Zwarte Berg. Geen enkel directielid was ooit in het Jachthuis geweest; ze vonden het allemaal ongelooflijk."

Welke parallellen zijn er tussen de sectoren waarin je werkt(e) en De Hoge Veluwe?

"Een aardige bijkomstigheid: ik ben geïnteresseerd in geschiedenis en las ooit het boek over de ondernemer Anton Krölller. Mooi om te lezen dat hij zijn geld heeft verdiend in

[BNA 2020 Best Building of the Year in the Identity & Iconic Value category, ed.]. This has resulted in an attractive Central Area for the Park's visitors, without requiring millions of euros of subsidies from the government. I think that's a really successful achievement. It gives us a 'licence to operate': it is our responsibility to keep selling tickets, and to make it clear to the people of the Netherlands why they need to contribute, in any case for admission to the Park, to maintain this heritage; this incredibly beautiful institution. I'm proud to be involved in this."

When you left Van Oord to join Schiphol Group, you were asked to reduce your board positions. But you stayed on the Supervisory Board of De Hoge Veluwe...

"I knew right away: one position I was definitely not going to give up was on the Supervisory Board of De Hoge Veluwe. The reason is that I simply enjoy the work of this board too much, and I am genuinely passionate about the Park. I often bring people from the urban west of the country out here to inspire them and introduce them to De Hoge Veluwe. Every time, they are amazed by the beauty of the nature here. Just recently, I was here with the complete board of Schiphol Airport. We dined at Jachthuis Sint Hubertus and slept in the Zwarte Berg Guesthouse. None of the board members had ever been to Jachthuis Sint Hubertus before, and they all thought it was incredible."

de haven van Rotterdam. Die nautische verbinding is vanuit mijn perspectief natuurlijk heel aardig - het hoofdkantoor van Van Oord staat aan de Maas in Rotterdam. Ook tussen Schiphol en De Hoge Veluwe zijn vergelijkingen te trekken. Ik vergelijk mijn huidige functie weleens met die van de bondscoach van het Nederlandse elftal: iedereen in Nederland heeft ook een mening over Schiphol. En die

Mijn belangrijkste doelstelling is te depolariseren. Door verbinding te maken met alle stakeholders.

mening is de afgelopen jaren regelmatig gepolariseerd door voorstanders en tegenstanders. Mijn belangrijkste doelstelling is te depolariseren. Door verbinding te maken met alle stakeholders: omwonenden, luchtvaartmaatschappijen, gemeenten, de provincie en 'Den Haag'. Daar zit ook wel mijn kracht: ik ben van nature een verbinder. Die thematiek zie je terugkomen bij De Hoge Veluwe. Alles in de samenleving leidt tegenwoordig vaak - met behulp van sociale media - tot het uitvergroten van tegenstellingen. Of het nu gaat over de wolf, of over de hekken rondom het Park. Iedereen heeft daar een mening over. Mijn leidraad is dan altijd: richt je op de grote middengroepen. Als we een enquête onder alle Nederlanders

What parallels can you draw between the sectors you have worked in and De Hoge Veluwe?

"Interestingly, I happen to be a bit of a history enthusiast, and once read the book about the entrepreneur Anton Kröller. It was fascinating to read that he made his money in the Port of Rotterdam. That nautical connection is obviously gratifying from my perspective; Van Oord's headquarters are situated

My most important objective is to depolarise. I try to do that by connecting with all the stakeholders.

on the banks of the Meuse in Rotterdam. And you could also draw comparisons between Schiphol and De Hoge Veluwe. I sometimes compare my current position to that of the coach of the Dutch football team: everyone in the Netherlands has an opinion about football and about Schiphol. That opinion has become more and more polarised by both supporters and detractors in recent years. My most important objective is to depolarise. I try to do that by connecting with all the stakeholders: local residents, airlines, municipalities, the province and the state. That is also where my strength lies: I am a connector by nature. You can see that theme recurring in my work for De Hoge Veluwe. Everything that happens in

zouden houden, dan blijkt waarschijnlijk dat meer dan driekwart van de mensen positief aankijkt tegen De Hoge Veluwe en alles wat we hier doen. Laten we ons dus vooral blijven richten op die grote groep die we elke dag kunnen verblijden met een bezoek aan het Park.”

Wat is daarbij de grootste uitdaging?

“Om Parkbezoekers meer te spreiden over het jaar. De Hoge Veluwe is net als Schiphol een piekbedrijf wat betreft bezoekers: druk op bepaalde momenten van de dag, druk tijdens vakantieperiodes, bijvoorbeeld in mei en de zomer. Maar er zijn ook echt momenten waarop Schiphol helemaal niet druk is. Dat geldt ook voor het Park. Vooral in de winter willen we meer mensen op De Hoge Veluwe verwelkomen.”

society today often leads – with the help of social media – to the exaggeration of differences. Whether it is about the wolf, or the fences around the Park; everybody has an opinion about it. My guiding principle is always to focus on the majority in the middle. If we were to conduct a survey of all Dutch people, it would probably reveal that more than three-quarters of them have a positive view of De Hoge Veluwe and everything we do here. So let's stick to targeting that large majority, who we can delight, day after day, with a visit to the Park.”

What is the biggest challenge here?

“To spread the Park's visitor numbers more over the year. De Hoge Veluwe is a seasonal business in terms of visitor numbers, just like Schiphol Airport, which is busy at certain times of the day, and during holiday periods, for example in May and during the summer break. But there are also times when Schiphol is actually very quiet, and the same applies to the Park. We would especially like to welcome more people to De Hoge Veluwe during the winter months.”

Jan-Joost Bosman

‘Een no-brainer om De Hoge Veluwe zakelijk te steunen’

Jan-Joost Bosman is een actieve fondsenwerver: als CEO van Auping uit Deventer sponsort hij het Park zakelijk, als bestuurslid van Stichting Hoge Veluwe Fonds helpt hij financiële middelen voor Het Nationale Park De Hoge Veluwe te werven. ‘Bijvoorbeeld af en toe bedrijven polsen of ze willen aansluiten als sponsor. Mijn frustratie is dat ik er niet genoeg tijd in kan stoppen als dat ik zou willen.’

Naam: Jan-Joost Bosman

Functie: CEO Koninklijke Auping

Nevenfunctie: bestuurslid Stichting Hoge Veluwe Fonds
Sponsor sinds 2019

“Commercially supporting De Hoge Veluwe is a no-brainer”

Jan-Joost Bosman is an active fundraiser: he commercially sponsors the Park as CEO of the Deventer-based business Auping, while as a board member of the Hoge Veluwe Fund Foundation, he helps De Hoge Veluwe National Park to find more funds. “For example, I occasionally sound out companies to see they would like to join us as sponsors. My frustration is that I cannot put as much time into it as I would like.”

Name: Jan-Joost Bosman

Position: CEO of Royal Auping and board member of the Hoge Veluwe Fund Foundation
Sponsor since 2019

De band tussen familiebedrijf Auping (sinds 1868) en De Hoge Veluwe dateert al van vóór de Tweede Wereldoorlog. Willy, de zoon van oprichter Johannes Auping, was eerst assistent-secretaris van het 'Rijksmuseum Kröller-Müller', later zelfs waarnemend directeur.

Sinds wanneer - en waarom - sponsort Auping het Park actief?

"Toen ik in 2018 als CEO startte bij Auping, we waren toen nog geen sponsor, heb ik aangegeven dat ik het belangrijk vond om bij te dragen aan De Hoge Veluwe. Omdat we in de regio zitten met ons bedrijf en de familie erg geëngageerd is aan deze omgeving. Op lokaal niveau in Deventer steunen we bijvoorbeeld kunst en cultuur, op regionaal niveau sponsoren we graag biodiversiteit en natuur. Het mission statement van Auping is 'uitgerust in een betere wereld'; het was eigenlijk heel logisch, een *no-brainer*, om De Hoge Veluwe zakelijk te steunen."

Familiebedrijven zijn vrijgeviger, blijkt uit onderzoek.

"Familiebedrijven kijken altijd naar de lange termijn. Rust creëren in de boardroom, en consciëntieus doorbouwen aan het bedrijf, is altijd een belangrijk uitgangspunt. Net als duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als familiebedrijf zit je vaak al heel lang op één plek. Auping is bijvoorbeeld verbonden aan Deventer als vestigingsplaats sinds 1888. Dat versterkt de verbondenheid met die plek. Als je vanuit dat perspectief als bedrijf iets kunt doen - voor de omgeving, voor de mensen die bij je werken - niet uit

The bond between family-run business Auping (established in 1868) and De Hoge Veluwe dates back to before the Second World War. Willy, the son of founder Johannes Auping, was previously assistant secretary of the Rijksmuseum (National Museum) Kröller-Müller, as it was then called, and was even acting director for a time.

Since when has Auping been an active sponsor of the Park? And why did it become a sponsor?

"When I started as CEO at Auping in 2018, we were not a sponsor yet. I indicated that, as a family business with a strong commitment to the region, I felt it was important to contribute to De Hoge Veluwe. So, at the local level, we support arts and culture in the town of Deventer, and at the regional level we sponsor biodiversity and nature. Auping's mission statement is 'A well-rested world is a better world', so commercially supporting De Hoge Veluwe is really a *no-brainer*."

Research reveals that family businesses are more generous

"Family businesses always look at the long term. It is important to have a calm boardroom, and conscientiously go about growing the company further. And sustainability and corporate social responsibility are also key starting points. As a family business, you often have a longstanding attachment with your location. Auping, for example, has been connected to Deventer as a place of business since 1888. That long relationship strengthens our bond with the town. From that perspective, if you as a company are able to make a contribution – to the

commerciële belangen, maar omdat je als werkgever een belangrijke maatschappelijke rol vervult, dan doe je dat. Zo hebben we ook met voetbalclub Go Ahead Eagles een 'sympathieke samenwerking'. Spelers en stafleden slapen op onze bedden en matrassen; voor de bruto waarde die dat

environment and to the people who work for you – not out of commercial interests, but because you feel you have an important social role to play as an employer, then you do so. We have a similar 'friendly partnership' with the football club Go Ahead Eagles. Players and staff sleep on our beds

Ik vind het een mooi Park, privé kom ik er ook veel, en de historie spreekt me aan.

I think it's a beautiful Park – I visit it often privately as well – and the history appeals to me.

vertegenwoordigt staat onze bedrijfsnaam langs het veld op de boarding en kunnen we werknemers en relaties van de wedstrijden laten genieten.”

and mattresses; for the gross value that that represents, our company name is displayed on the perimeter boards around the field, and we can let our own employees and business associates enjoy the games.”

Staat er ook een Auping-bed in het Park?

“Jazeker. In het Jachthuis staan nog oude, klassieke bedden van Auping. Daarop slapen af en toe hoogwaardigheidsbekleders als ze op uitnodiging van het Rijk in het Park mogen overnachten. In de onlangs herbouwde Zwarte Berg staan nieuwe bedden, met dikke Auping-matrassen.”

Is there an Auping bed in the Park?

“Absolutely. Jachthuis Sint Hubertus still has old, classic Auping beds. Visiting dignitaries occasionally sleep on these when they are invited by the government to spend a night in the Park. The recently rebuilt Zwarte Berg Guesthouse has new beds with thick Auping mattresses.”

Waarom ben je sinds 2022 actief als lid van het Hoge Veluwe Fonds?

“Dankzij de opgebouwde relatie met het Park - we komen er regelmatig met het personeel of met winkeliers met wie we

Why have you been an active member of the Hoge Veluwe Fund since 2022?

“Because we had built up a relationship with the Park – we visit regularly with our staff or with sales representatives

zakendoen - wilde ik best een actievere rol vervullen bij het werven van fondsen. Ik vind het een mooi Park, privé kom ik er ook veel, en de historie spreekt me aan. Mijn bescheiden rol - mijn frustratie is dat ik er niet genoeg tijd in kan stoppen als dat ik zou willen - is dan bijvoorbeeld bijdragen aan de sales pitch, mijn netwerk ter beschikking stellen, en af en toe bedrijven polsen of ze willen aansluiten als sponsor. De vernieuwing van het Museonder is bijvoorbeeld een enorm ambitieus plan met ambitieuze doelstellingen. Terwijl het niet per se gemakkelijker wordt om te zorgen voor reguliere sponsoring en zakelijke bijdragen. Want er is economische onzekerheid; de ontwikkeling van veel industrieën blijft grillig. Dat zorgt voor terughoudendheid bij bedrijven om extra uitgaven te doen. We moeten dan het verhaal van De Hoge Veluwe van de spreadsheets halen en mensen in het Park krijgen. Zodat ze Het Nationale Park De Hoge Veluwe zélf zien en ervaren. Dat helpt enorm."

– I became interested in playing a more active role in fundraising. I think it's a beautiful Park – I visit it often privately as well – and the history appeals to me. My modest role – my frustration is that I cannot put as much time into it as I would like – involves contributing to the sales pitch, for example, and making my network available, and occasionally sounding out whether other companies would like to join up as sponsors. The refurbishment of the Museonder, for example, is a hugely ambitious plan with ambitious goals. At the same time, it is not getting any easier to secure regular sponsorships and business contributions, due to economic uncertainty; many industries are going through a rough patch. This makes companies reluctant to spend extra money. So, instead of presenting De Hoge Veluwe on spreadsheets, we just need get people to come to the Park, so that they can experience De Hoge Veluwe National Park for themselves. That would help enormously."

Marlies van Wijhe

‘Al snel kwam het idee om méér te doen voor het Park’

Oog hebben voor de lange termijn. Dat is zeker van toepassing op de CEO van het familiebedrijf Koninklijke Van Wijhe Verf uit Zwolle: Marlies van Wijhe. Als vierde generatie staat ze inmiddels 25 jaar aan het hoofd van de verfproducent van onder meer merken als Wijzonol en Ralston. Ook qua duurzaamheidsstrategie heeft Van Wijhe een duidelijke toekomstvisie. ‘Duurzaamheid is fun; je moet de funfactor ervan inzien.’

Naam: Marlies van Wijhe

Functie: CEO Koninklijke Van Wijhe Verf (o.a. Wijzonol)

Sponsor sinds 2019

Ruim 10 jaar geleden was natuurliefhebber Marlies van Wijhe erg gecharmeerd van het idee om als chemisch bedrijf een *B Corp-certificering* te halen; een internationale kwalificatie

“We soon decided to do more for the Park”

Marlies van Wijhe, CEO of Zwolle-based family business Royal Van Wijhe Verf, certainly keeps an eye on the long term. As the fourth generation in the business, she has been at the head of the paint manufacturer of brands such as Wijzonol and Ralston for 25 years now. Van Wijhe also has a clear sustainability strategy for the future. “Sustainability is fun; you just have to see the fun factor.”

Name: Marlies van Wijhe

Position: CEO of Royal Van Wijhe Verf

Sponsor since 2019

More than 10 years ago, nature enthusiast Marlies van Wijhe was very keen on the idea of her chemicals company achieving *B Corp certification*; an international qualification

om aan te tonen dat je ecologisch verantwoord onderneemt en de maatschappelijke impact verankerd is in je bedrijfsvoering. "Verf wordt vaak als vies ervaren en dat doet mijn hart natuurlijk zeer." Om te laten zien dat Koninklijke Van Wijhe Verf - op dat moment al jaren actief met verduurzamen - écht goed bezig was, besloot Van Wijhe voor de certificering te gaan. "Ik heb gedurende dat traject wel een paar keer het bijltje erbij neer willen gooien, want het was echt pittig. Maar de drive om het te halen bleek steeds sterker. Dat we onszelf als productiebedrijf in 2016 uiteindelijk *B Corporation* mochten noemen (als eerste chemische bedrijf in de wereld, red.), was voor mij de bevestiging dat we op de goede weg zaten. Het bracht ons vervolgens ook op nieuwe ideeën en gaf handvaten voor de toekomst. Duurzaamheid is *fun*; je moet de *funfactor* ervan inzien. En je er alleen voor inzetten als je het écht belangrijk vindt."

Geldt dat ook voor de sponsoring van De Hoge Veluwe?

"Het Park ken ik al van vroeger. Mijn ouders namen mijn zus en mij bijvoorbeeld mee om het museum te bezoeken. En te wandelen in de bossen. In 2018, 2019 leverden we als bedrijf producten voor het schilderwerk in De Hoge Veluwe. Dat vonden wij natuurlijk supergaaf en al snel kwam het idee om méér te doen voor het Park. Het is belangrijk dat we in Nederland zoiets hebben, dat moeten we blijven koesteren. We hebben toen voorgesteld om naast de sponsoring iets bij te dragen op het gebied van CO2-compensatie. Daar

that demonstrates that your company is an ecologically responsible business and that social impact is embedded in your operations. "Paint is often perceived as 'dirty', and of course that hurts me." To prove that Royal Van Wijhe Verf – which had in fact already been working towards sustainability for many years – was not an environmental baddy, Van Wijhe decided to apply for certification. "I did actually want to give up a few times during that process, because it was really tough going. But the drive to achieve it proved stronger. The fact that we, as a manufacturing company, were finally awarded B Corporation certification in 2016 [the first chemicals company in the world to achieve this, ed.] confirmed for me that we were on the right track. It also gave us new ideas and pointers for the future. Sustainability is fun; you just have to see the fun factor. And commit to it only if it's really important to you."

Does the same apply to your sponsorship of De Hoge Veluwe?

"I know the Park from way back. My parents took my sister and me to visit the museum, for example, and walk in the woods. In 2018-2019, we supplied products for the paintwork in De Hoge Veluwe. Of course we were really excited about that, and we soon decided to do more for the Park. It is important that we have a Park like this in the Netherlands, and we must continue to cherish it. So, we proposed to start a carbon offsetting project in addition to our sponsorship. That eventually resulted in the 'Wijzonol forest', for which we funded the planting of climate-resilient trees on a three-

kwam uiteindelijk het Wijzonol bos uit: de financiering van de aanplant van klimaatbestendige bomen op een stuk grond van drie hectare. Sámen met onze partners, zoals schilders en grossiers, die ook kavels konden sponsoren. Zodat je binnen de keten bijdraagt aan bewustwording. Het werd een groot succes. Ik herinner me de opening van het klimaatbestendige bos - op een motregenachtige dag - nog goed: in de stilte van de natuur samen met goede relaties vol trots een glaasje drinken op 'ons' bos en op de toekomst."

Maar het was wel wat moeilijker om relaties en klanten weer meteen enthousiast te maken voor zo'n project."

Begin 2024 werd de samenwerking tussen Van Wijhe Verf en De Hoge Veluwe verlengd met de steun van wetenschappelijk onderzoek - door Wageningen University & Research - naar de gezondheid van de bosbodem. Van Wijhe: "Als bedrijfskundige vind ik wetenschappelijk onderzoek fantastisch: *Wat is de ideale bodemgesteldheid? Op welke bodem groeien de bomen het beste?* Maar het was - eerlijk gezegd - wel wat moeilijker om relaties en klanten weer meteen enthousiast te maken voor zo'n project."

hectare piece of land. Our partners, such as painters and wholesalers, also helped by sponsoring lots, so that our whole supply chain was contributing to environmental awareness raising. The project was a great success. I well remember the opening of the climate-resilient forest: it was a drizzly day and we stood together in the silence of nature with our closest business relations, proudly raising a glass to 'our' forest and to the future."

To be honest it was a bit more difficult to inspire our business relations and clients to get involved in this project."

In early 2024, the partnership between Van Wijhe Verf and De Hoge Veluwe was expanded, with the support of scientific research carried out by Wageningen University & Research, to include the health of the forest floor. Van Wijhe continues: "As a business analyst, I am fascinated by scientific research: *What are the ideal soil conditions? On which soil do trees grow best?* To be honest, however, it was a bit more difficult to inspire our business relations and clients to get involved in this project."

Zo'n toekomstgericht project benadrukt hoe belangrijk de pijler duurzaamheid is voor Van Wijhe Verf?

"Ons lijntje met het bos is ook hout. Wij schilderen en beschermen hout; het is een belangrijke grondstof voor ons. Dus dat verhaal past heel goed bij elkaar. Als bedrijf nemen wij ook beslissingen omdat we ervan uitgaan dat we er over 20 jaar nog zijn. Wij proberen altijd te laten zien en uit te dragen hoe belangrijk we duurzaamheidsprojecten vinden. Maar daarnaast moeten we als bedrijf gewoon continu innovatieve, goede producten blijven ontwikkelen. Die balans houden we de hele tijd in de gaten. Want een bedrijf dat uiteindelijk geen winst maakt, kan ook geen continuïteit waarborgen. Alleen een gezond bedrijf geeft je de vrijheid om natuur en cultuur te sponsoren."

Does a future-oriented project like this highlight how important the sustainability pillar is for Van Wijhe Verf?

"Our connection to the forest is also the wood that grows in it. We paint and protect wood; it is an important raw material for us. So it's a good match. As a company, we base our decisions on the assumption that we will still be around in 20 years. We always try to show by example why sustainability projects are important, and share our conviction with others. But at the same time, as a company, we must continue to develop innovative, high quality products. We always have that balance in sight. Ultimately, a company that cannot make a profit cannot ensure continuity either. Only a healthy company can give you the freedom to sponsor nature and culture."

‘We willen graag geven, maar ook betrokken zijn’

‘Als het niet hoeft, dan mag bij dit verhaal ook een mooie foto van een heidelandschap’. Adriënne en Jean blijven als particuliere donateurs van het Park liever als stille kracht op de achtergrond. Vertellen waaróm ze als echtpaar bijdragen, dat doen ze graag en met enthousiasme. Maar dan liever wel zonder fotoportret.

Naam: Adriënne en Jean
Particuliere donateurs sinds 2019

Adriënne - een voormalige basisschoollerares - groeide op in een bosrijke omgeving in de buurt van Utrecht. “Bezig zijn met natuur is bij mij altijd wel gestimuleerd. Met een opa die me leerde gezichten te zien in boomstronken. Of bij de vijver bezig zijn met beestjes. Ook mijn vader bracht me spelenderwijs meer bij over de natuur. Voor mij is natuur dus heel logisch; ik kan ook nooit ergens lopen zonder een takje aan te raken.”

“We want to give, but also be involved”

“If it’s alright, a beautiful picture of a heathland to accompany this story would be fine.” As private donors, Adriënne and Jean, prefer to remain in the background, as an unseen force. They are more than happy to enthusiastically explain why they as a couple contribute to the Park. But preferably without a photo of themselves.

Name: Adriënne and Jean
Private donors since 2019

Adriënne, a former primary school teacher, grew up in a wooded area near Utrecht. “I was always stimulated to get involved in nature. My grandfather taught me to see faces in tree stumps, or we studied insects on the pond. My father also made learning about nature fun. So for me, nature is perfectly natural; I always brush my hand over the branches of the trees whenever I go on a walk.”

"En dat kan dan best tot lange wandelingen leiden", vult echtgenoot Jean - in zijn werkzame leven in diverse functies betrokken bij grote multinationals - glimlachend aan. Bossen, zeker die rondom het Limburgse Echt, kenmerkten ook zijn jeugd: "Want dat was als jonge jongen toch zo'n beetje het enige vertier wat er was in die tijd." Als kind kroop hij vele keren samen met zijn zus op de achterbank van de auto: om met hun ouders te gaan kamperen aan de rand van de Veluwe. "Een jaarlijkse vakantie die voelde als een wereldreis vanuit Midden-Limburg. Werden we uitgezwaaid door de hele buurt." Het waren zijn eerste kennismakingen met wat hij noemt 'échte natuur'. "De (Hoge) Veluwe stond voor mij in die jaren synoniem voor het grote avontuur. Met speurtochten, een pannenkoekenhuis en 's avonds droppings vanuit de camping. De (Hoge) Veluwe; dat was pas échte natuur."

Waarom besloten jullie zo'n 5 jaar geleden voor het eerst te doneren aan De Hoge Veluwe?

- Jean: "Het Park staat symbool voor natuur en educatie. Pijlers – goede doelen – waar wij ons erg mee verwant voelen. Omdat we, naast andere thema's zoals kansenongelijkheid, graag iets doen voor de maatschappij, besloten we zo'n vijf jaar geleden een Fonds op Naam op te richten. Ons idee was: we willen graag geven, maar ook betrokken zijn bij datgene wat we doen. Het geld moet niet zomaar in een grote pot verdwijnen; we zien graag waar het naartoe gaat en horen ook graag hoe het met een project gaat."

"And that can then lead to quite long walks," smiles husband Jean, who held various positions in large multinationals. Forests, especially those around Echt in Limburg, also characterised his childhood: "When I was a young boy, that was pretty much all the entertainment there was." As a child, he crawled into the back seat of the car with his sister many times to go camping with their parents on the edge of De Hoge Veluwe. "From where we lived, in central Limburg, an annual holiday like that felt like a trip around the world. The whole neighbourhood came out to wave goodbye." These were his first encounters with what he calls 'real nature'. "De Hoge Veluwe was synonymous with great adventures for me in those years. With treasure hunts, a pancake restaurant, and night-time orienteering challenges organised by the campsite. De Hoge Veluwe was real nature."

Why did you decide to start donating to De Hoge Veluwe some five years ago?

"The Park is a symbol for nature and education," says Jean. "These are pillars – good causes – that are very close to us. We wanted to do something for society, in addition to our support for other causes such as inequality of opportunity, so we decided to establish a named fund about five years ago. We want to give, but also be involved in the good causes we give to. The money must not just disappear into a big pot; we want to know where it goes and also be kept informed of how the project is doing."

- Adriënné: "Wij zijn in de ongelofelijke luxepositie dat we geld hebben dat we kunnen schenken. En we vertrouwen erop dat dit goed terecht komt, maar voor onze eigen betrokkenheid is het fijn om te weten aan welke - in ons geval - specifieke projecten ons geld wordt besteed. Zoals de omheining, afrastering van percelen met nieuw aangeplante bomen. De Hoge Veluwe bestaat al zo lang als groene long; dat moet blijven voortbestaan."

- Jean: "Voor ons is het dan mooi om concreet te zien wat er met het geld gebeurt. Je krijgt eens een rondleiding in de Land Rover en rijdt dan naar zo'n project toe, hoort van de boswachter hoe het gaat en leert de mensen kennen die aan het project meewerken. Dat vinden we belangrijk; een beetje verdieping."

Onlangs hebben jullie je weer gecommitteerd aan het Park.

- Adriënné: "Toen we aangaven opnieuw met een Fonds op Naam te willen bijdragen aan een project, bleek dat er financiële steun nodig is voor vernieuwing van het educatieve centrum het Museonder. Voorlichting over de natuur aan met name kinderen spreekt ons heel erg aan. Het was ook in onze kindertijd bepalend voor hoe wij vandaag denken over de natuur, en de natuur beleven. Dat gunnen wij zoveel mogelijk kinderen; dus dragen we de komende jaren graag bij aan de vernieuwing van het Museonder."

- Jean: "Dat we na die eerste vijf jaar wilden doorgaan mag het Park beschouwen als een goed teken."

"We have the incredible luxury of having money we can afford to donate," continues Adriënné. "And while we trust that it will be spent well, it is nice to know which specific projects our money is going to. That helps us feel more involved. Like fencing off plots with newly planted trees. De Hoge Veluwe has functioned as a green lung for such a long time; that must be continued."

"So for us, it is nice to see the concrete results of what is done with the money," says Jean. "We may be offered a tour in a park Land Rover to visit a project, and hear from the forest ranger how things are going and get to know the people working on the project. That extra information is important for us."

You recently renewed your commitment to the Park.

"When we said we wanted to contribute to a new project through a named fund, it turned out that they needed financial support for the renovation of the Museonder educational centre," says Adriënné. "Educating people about nature, and children in particular, is near to our heart. The way we think about and experience nature today was also shaped when we were children. We hope that as many children as possible will be able to experience the same, so we are happy to be able to contribute to the renovation of the Museonder in the coming years."

"The fact that we wanted to continue after those first five years may be taken by the Park to be a good sign," ends Jean.

Sjoerd Bakker

‘Een partnerschap waarvan beide partijen blij worden’

Als ondernemer programmeerde Sjoerd Bakker zo'n 15 jaar geleden onder meer een online ticketsysteem waarmee retailers toegangskaartjes konden (door)verkoopen. Bijvoorbeeld voor pretparken, dierenparken en musea. Dat systeem werkte zo goed, dat Ticketcounter bij hem aanklopte om het over te nemen. Sinds 2019 is hij CEO en mede-eigenaar van het bedrijf dat inmiddels 'de hele toegang' verzorgt voor opdrachtgevers: van de online én on-site kaartverkoop tot en met de toegangscontrole. Ook voor Het Nationale Park De Hoge Veluwe.

Naam: Sjoerd Bakker

Functie: CEO Ticketcounter

Sponsor sinds 2022

“A partnership that makes both parties happy”

As an entrepreneur, some 15 years ago, Sjoerd Bakker programmed an online ticketing system that allowed retailers to sell and resell admission tickets for amusement parks, zoos, museums, etc. That system was so successful that the company Ticketcounter offered to buy him out. As of 2019, he has been CEO and co-owner of the company that now provides a 'complete access package' for clients: from online and on-site ticket sales to access control. They also provide this service for De Hoge Veluwe National Park.

Name: Sjoerd Bakker

Position: CEO of Ticketcounter

Sponsor since 2022

De modernisering van de drie Parkentrees - in juni 2025 opende de vernieuwde ingang Otterlo als eerste - betekende ook de komst van een compleet nieuw ticketsysteem voor De Hoge Veluwe. De aanlooproute die Parkbezoekers voortaan afleggen is in handen van Sjoerd Bakkers' Ticketcounter.

Welke voordelen biedt dat?

"De centrale capaciteit, die bewaken wij nu voor De Hoge Veluwe. Het Park hoeft dus zelf geen servers meer te laten draaien op locatie. Daarnaast geven we advies aan de hand van beschikbare data. Bijvoorbeeld over het effect van weersinvloeden of de koppeling met rondleidingen bij de online verkoop van kaartjes. Bij het maken van de plannen voor de nieuwe entrees hebben we meegedacht om de doorstroming zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Maar ook om toegangsfraude tegen te gaan: hoe voorkom je dat een volwassene ongezien met een kinderkaartje langs een tourniquet kan? Met visuele controle, een gekleurd lampje, of een steekproefcontrole."

De bezoeker die online een entreekaartje koopt, kan nu ook aan het Park doneren.

"Die donatiemogelijkheid - voordat je afrekent - was er een aantal jaren geleden nog niet. Je kunt nu zelf een bedrag invullen. Al zie je wel dat, als mensen doneren, ze vaak kiezen voor de standaardoptie van €2,50. Of donaties worden gedaan, is ook afhankelijk van het onderwerp waarmee De Hoge Veluwe in het nieuws is. Overigens rekenen wij als bedrijf geen (transactie)fee voor deze donaties."

The modernisation of the three Park entrances – the refurbished Otterlo entrance was the first to open in June 2025 – also involved the introduction of a completely new ticketing system for De Hoge Veluwe. The approach route that Park visitors now take is all in the hands of Sjoerd Bakkers' company Ticketcounter.

What advantages does that offer?

"We offer centralized capacity, which we monitor for De Hoge Veluwe, so the Park no longer needs to run its own servers on site. We also provide advice based on the available data, for example on the effect of weather conditions, or we may suggest to advertise guided tours when tickets are sold online. When the plans were developed for the new entrances, we contributed suggestions to make the visitor flow as efficient as possible. But we also advised on how to prevent access fraud, such as how to prevent an adult from passing a turnstile using a child's ticket. Do you do visual inspections, use a coloured light, or carry out spot checks?"

Visitors buying tickets online can now also donate to the Park.

"That option to donate before checkout wasn't there a few years ago. You can now enter an amount yourself. Although you do see that when people donate, they often choose the standard option of €2.50. Donations also depend on how De Hoge Veluwe is featured in the news. Incidentally, as a company, we do not charge a transaction fee for these donations."

Je draagt met jouw bedrijf actief bij aan het Park: waarom?

"Het was geen voorwaarde voor de samenwerking, maar ik geloof zelf heel erg in een partnerschap waarvan beide partijen blij worden. Vanaf dag één zocht de Parkdirectie een partij die naast hen ging staan om te helpen met de kaartverkoop. Ik ben me ervan bewust: het Park is een opdrachtgever, maar wel een met wie je op basis van gelijkwaardigheid, open en eerlijk, kunt overleggen. Op alle niveaus binnen de organisatie. De klantrelatie die je vervolgens opbouwt is belangrijk. Dan vind ik het ook logisch om het Park te sponsoren. Daarbij: ik woon zelf op fietsafstand en ben enorm gek op de natuur en het bos. De Hoge Veluwe geeft me altijd een gevoel van vrijheid en geluk. Het hoofdkantoor van ons bedrijf staat in Rotterdam, inmiddels hebben we ook een kantoor in Ede geopend; veel collega's wonen hier in de buurt. Ik vind het dan fijn en belangrijk om bij te dragen aan deze gemeenschap. En aan het oorspronkelijke idee van het echtpaar Kröller-Müller om mensen in Het Nationale Park De Hoge Veluwe een plek te bieden waar ze tot rust kunnen komen en kunnen genieten van de natuur. Ik ben trots om daar als sponsor aan bij te dragen."

You actively contribute to the Park with your company. Why?

"It was not a condition of our cooperation, but I believe strongly in a partnership that makes both parties happy. From day one, the Park Board was looking for a party to help them with ticket sales as an equal partner. I am well aware that the Park is a client; but it is a client with whom you can consult on a basis of equality, openness and honesty at every level of the organisation. The relationship that you subsequently build with the client is important, so it's logical to me to sponsor the Park. Moreover, I happen to live within biking distance and I am a huge fan of the nature and forests in the Park. De Hoge Veluwe always gives me a sense of freedom and happiness. The headquarters of our company is in Rotterdam, but we have also opened an office in Ede, and many of our colleagues live nearby. I think it's important – and rewarding – to contribute to this community. Likewise, it is important to perpetuate the original idea of the Kröller-Müller family: to offer people who visit De Hoge Veluwe National Park a place where they can unwind and enjoy nature. I am proud to be able to contribute to this as a sponsor."

Elisabeth Barmantloo

‘Geen twijfel over de vraag of we sponsor wilden blijven’

‘Vooruitstrevend sinds 1926’, staat er op de website van Nieuwenhuis Audiovisueel uit Apeldoorn. De specialist in onder meer verhuur - en installatie - van audiovisuele apparatuur voor zakelijke evenementen ‘in allerlei soorten en maten’ is sponsor en vaste leverancier van De Hoge Veluwe.

Naam: Elisabeth Barmentloo

Functie: Manager bedrijfsvoering Nieuwenhuis Audiovisueel
Sponsor sinds 2017

Elisabeth Barmentloo runt het bedrijf samen met haar man Dennis. ‘Wij voelen ons thuis bij de productie van bijvoorbeeld congressen, productpresentaties of jubilea: van kleine events tot complexe meerdaagse producties.’

“We had no hesitation when we were asked if we would like to renew our sponsorship”

“An innovative company since 1926”, proclaims the website of Apeldoorn-based Nieuwenhuis Audiovisueel. Among its activities, the company specialises in the rental and installation of audiovisual equipment for commercial events ‘of all shapes and sizes’ and is both sponsor and preferred supplier of De Hoge Veluwe.

Name: Elisabeth Barmentloo

Position: Business Manager of Nieuwenhuis Audiovisueel
Sponsor since 2017

Elisabeth Barmentloo runs the business with her husband Dennis. “We are in our element managing the production of conferences, product presentations or anniversaries, for example; be they small events or complex multi-day productions.”

Vooruitstrevend sinds 1926? Inderdaad sinds 1926. De eerste generatie Nieuwenhuis was namelijk actief op het gebied van geluid. Toenmalig eigenaar Paul - 'echt een vindingrijke technicus' - ontwikkelde zelf spoeltjes voor luidsprekers. Onlangs nog zagen Elisabeth en Dennis Barmantloo - de eerste eigenaren buiten de familie - krantenartikelen uit de jaren '30 en '40: over luidsprekers die in de paardensport werden gebruikt om grote groepen mensen langs het parcours te informeren, en over geluidinstallaties in kerken in de regio.

Al bijna 100 jaar vooruitstrevend dus.

"De innovativiteit uit die tijd is niet meer van deze tijd. Als bedrijf blijven we wel continu vooruitstrevend. Zo waren wij, eind jaren '80, een van de eerste met écht grote beamers, projectoren. Voorop blijven lopen terwijl je oog blijft houden voor kwaliteit. Het is in onze sector mooi om hoogwaardige materialen te hebben, prachtig; maar het gaat er uiteindelijk vooral om wat je ermee doet. Ook als ik met vorige generaties Nieuwenhuis hierover spreek, dan zeggen zij steeds: 'hoe groot of klein een klant ook is: je moet iedereen netjes helpen'. Wij letten ook altijd op de details bij samenwerkingen met klanten. Tijdens het voortraject, in de communicatie, bij de afwerking. Ontzorgen en meedenken op de dag zelf. Om een voorbeeld te geven: ons magazijn en onze vrachtwagens en bussen hebben vloerbedekking aan de binnenkant. Zodat materialen netjes en altijd goed beschermd blijven." Welke producties voeren jullie uit in het Park?

Innovative since 1926? Indeed, since 1926, when the first generation of the Nieuwenhuis company was active in the field of sound. Then-owner Paul – "a truly resourceful tech guy" – developed his own coils for speakers. Just recently, Elisabeth and Dennis Barmantloo – the first owners outside the family – perused a number of newspaper articles from the 1930s and 1940s that talked of the loudspeakers used in equestrian sports to inform the crowds along the course, and the PA systems used in churches in the region.

So you've been an innovative company for 100 years?

"The innovations of yesteryear are outdated today. So, as a company we must continue to innovate. For instance, in the late 1980s, we were one of the first companies to supply the really big beamers. Our goal is to always keep ahead, without sacrificing quality. In our industry, it is great to have access to high-quality equipment – it's amazing technology! But at the end of the day, what matters most is what you do with it. When I talk about this with the previous generations of the Nieuwenhuis family, they always say: "no matter how big or small the client, you always have to give everyone the same great service". So we also always pay attention to the details when we work with clients; during the preliminary stage, in all our communications, and in the final delivery of the project. We offer our clients peace of mind and we are always available to help, including during the event itself. To give an example, our warehouse and the trucks and vans we use are carpeted inside, so that the equipment we provide is always clean and properly protected."

"Bij zakelijke bijeenkomsten, in het Park Paviljoen of in het buitengebied, verzorgen wij bijvoorbeeld beeld, licht en geluid, en het podium. Eventueel begeleid door een technicus van ons. Daarbij werken we 'als 'collega's' samen met Parkmedewerkers. Onze materialen worden van november tot en met maart ook gebruikt voor de aankleding van het Hoge Veluwe Winterterras. Iedere locatie heeft zo z'n specifieke wensen en eisen; zeker in een kwetsbaar natuurgebied als De Hoge Veluwe. Respectvol omgaan met de omgeving is dan erg belangrijk. Door met elektrisch vervoer te komen en subtieler licht te gebruiken. Of door rekening te houden met geluidsniveaus. Die verantwoordelijkheid voor de omgeving voelen we altijd sterk."

Van wanneer dateert het sponsorschap?

"Al van voor onze overname, een aantal jaren geleden. Toen we de vraag kregen of we sponsor wilden blijven was daar geen twijfel over. Partnerschap gaat twee kanten op, vinden we. Zeker als een klant zoals De Hoge Veluwe een belangrijke rol speelt in de maatschappij, en in deze regio. Laatst zei ik nog tegen een medewerker fondsenwerving: de kleinschalige relatiebijeenkomsten die jullie organiseren, daar gaan wij graag naartoe. Het liefst blijven we achter de schermen, ook als we zelf uitgenodigd worden voor netwerkevenementen. Maar naar bijeenkomsten van De Hoge Veluwe komt een ander 'type' sponsor. Niet zozeer om er iets te halen, maar meer om iets te brengen."

What kinds of productions do you carry out in the Park?

"We provide audiovisual, lighting and stage equipment for business events in the Park Paviljoen, or for outdoor events, for example. If required we can provide a technician on the day itself. We and the Park staff always treat each other as 'colleagues'. We also provide equipment for the Winter Terrace from November to March. Every location has its own specific requirements, and that particularly applies to a vulnerable nature reserve like De Hoge Veluwe. So it is very important to respect the environment you work in. For example, we use electric vehicles for transport and use more subtle lighting for the events in the Park, and we keep the noise level down. We always feel this strong responsibility for the environment."

When did you start sponsoring the Park?

"The company started sponsoring the Park before we took over the reins a few years ago. We had no hesitation when we were asked if we would like to continue as sponsor. We think a partnership always goes both ways. Certainly with a client like De Hoge Veluwe, who plays an important role in society and in our region. The other day, I told a fundraising staff member how much we enjoy working on the small-scale business relationship events they organise. We usually prefer to stay behind the scenes, even if we ourselves are invited to networking events. But the events at De Hoge Veluwe draw a 'different' type of sponsor. People who are less interested in getting something out of it, and more in contributing something themselves."

Robert Levöleger

‘Hoe meer verhalen je over het Park hoort, hoe sterker de connectie’

De gedrukte exemplaren van de jaarverslagen van De Hoge Veluwe komen al sinds jaar en dag van Drukkerij de Grift (Multicopy Apeldoorn). De drukkerij - voorheen Dijkgraaf - is sinds de overname door Robert Levöleger vernoemd naar een waterloop op de Veluwe: de Grift. ‘In de 17e eeuw lagen in de regio Apeldoorn de papierfabrieken onder andere langs deze spreng. De link voor de nieuwe naam was dus snel gelegd.’

Naam: Robert Levöleger

Functie: eigenaar Drukkerij de Grift (Multicopy Apeldoorn)
Sponsor sinds 2015

“The more stories you hear about the Park, the stronger your connection to it”

De Hoge Veluwe's annual report has long been printed by Drukkerij de Grift in Apeldoorn (part of the Multicopy chain). Since it was taken over by Robert Levöleger, the print shop – formerly Dijkgraaf – has been named after a watercourse in the Veluwe region: the Grift. “In the 17th century, a number of paper mills in the Apeldoorn region were located along this spring-fed creek. So it was easy to decide on the new name.”

Name: Robert Levöleger

Position: Owner of Drukkerij de Grift in Apeldoorn (part of the Multicopy chain)
Sponsor since 2015

Nog meer historie: de familie Dijkgraaf runde 60 jaar de Apeldoornse drukkerij - naast een kantoorgroothandel. Hun betrokkenheid bij De Hoge Veluwe dateert van vlak na de eeuwwisseling. "Die familietraditie - jarenlange sponsoring van het Park - hebben we gewoon voortgezet", zegt Robert Levöleger. "Want dat verhaal resoneerde bij mij." Vroeger fietste hij al met zijn kinderen op de Witte Fietsen door het Park. Inmiddels komt hij er bijna elke week. Zijn nieuwe bedrijfslogo heeft zelfs een gewei. "Dat vond ik gewoon mooi en passend."

Waarom vind je die betrokkenheid bij het Park belangrijk?

"Wij zijn een lokaal bedrijf. Trots op Apeldoorn en trots op de bedrijven en organisaties uit deze regio, zoals Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Over het algemeen beperken we (sponsor)samenwerkingen tot de onderwerpen natuur, cultuur en sport. En dan vooral in de vorm van barterdeals; bijvoorbeeld kortingen op drukwerk. Maar De Hoge Veluwe vormt daarop een uitzondering. Die combinatie van natuur, cultuur en historie is zo mooi, echt fantastisch. Dat spreekt me enorm aan. Net als de betrokkenheid van de mensen die er werken. Hoe meer verhalen je van hen hoort over het Park, hoe sterker de connectie. Overigens is het Jachthuis Sint Hubertus wel mijn favoriete plek. Zo'n groot, mysterieus gebouw. Het doet wat met me, elke keer als ik er langskom of als ik meeloop met een rondleiding."

A little more history: the Dijkgraaf family ran the Apeldoorn print shop for 60 years alongside an office wholesale business. Their involvement in De Hoge Veluwe dates back to just after the turn of the century. "We simply continued a long family tradition of sponsoring the Park," says Robert Levöleger, "because their story resonated with me." He used to cycle through the Park with his children on the White Bikes. Today he visits almost every week. His new company logo even has antlers on it. "I just thought it was a beautiful and fitting symbol."

Why is this commitment to the Park important to you?

"We are a local company and we're proud of Apeldoorn and proud of the businesses and organisations in our region, such as De Hoge Veluwe National Park. In general, we limit our sponsorships and other philanthropic collaborations to the themes of nature, culture and sports. Mostly in the form of barter deals, for example by providing discounts on printing services. But De Hoge Veluwe is an exception. That combination of nature, culture and history is so beautiful, so fantastic, it really appeals to me. And the same goes for the commitment of the people who work there. The more stories you hear about the Park, the stronger your connection to it. Jachthuis Sint Hubertus is my favourite spot in the Park; it's such a big, mysterious building. It moves something in me every time I pass it by or join a tour of the building."

Levert zo'n sponsorschap extra (netwerk)voordelen op?

"Dat is geen doel op zich. Naast een aantal relatiekaarten en toegangskaarten die we als sponsorpartner krijgen, ben ik vooral erg blij met wat we als leverancier voor het Park produceren, qua drukwerk. Daarbij houden we samen rekening met circulariteit: het 'teveel' aan papier (allemaal FSC-gecertificeerd, afkomstig uit productiebossen) hebben we in 2024 bij onze klanten opgehaald om te hergebruiken. Ook bij De Hoge Veluwe. Elk jaar in september bezoek ik wel met andere sponsors de Bronstavonden om burlende herten te horen. Hartstikke leuk en gezellig."

Regelmatig wijst Levöleger andere bedrijven in de regio op de mogelijkheden van het Park: "Om er te eten, als vergaderlocatie of als geweldige plek om bijeenkomsten te organiseren. Het is namelijk nog niet bij iedereen bekend. Als een soort ambassadeur vertel ik dan graag en enthousiast over De Hoge Veluwe. Zodat anderen het leren kennen. Niet alleen de mooie historische verhalen, maar bijvoorbeeld ook waarom in het Park wolven geweerd en moeflons beschermd moeten worden. Ik ben zelfs in Corsica, tijdens een vakantie, op zoek gegaan naar de originele moeflons. Alleen heb ik ze daar helaas niet gezien."

Does such a sponsorship have other benefits? Like networking?

"That's not an end in itself. Although it is nice to get business partner tickets and entrance tickets as a sponsor, I'm more excited about what we can do for the Park as a supplier of printing services. We also take circularity into account together with our clients: in 2024 we collected all the leftover paper (all from FSC-certified pulp obtained from production forests) from our clients – including De Hoge Veluwe – for recycling. I do visit the Rutting Evenings every year with other sponsors to listen to the bellowing stags. That's always a fun and entertaining event."

Levöleger regularly points out the opportunities the Park offers to other companies in the region: "You can eat there, use it as a meeting venue, or as a great place to host business events. Not everyone knows that. Like a kind of ambassador, I happily and enthusiastically tell people about De Hoge Veluwe, so that more people can get to know it. I don't only talk about the fascinating historical past, but also, for example, about why wolves should be kept out of the Park and the mouflons protected. In fact, during a holiday to Corsica, I even went in search of the original mouflons. Only I unfortunately didn't see them there."

Eugène Krabbenborg

‘De Witte Fietsen zijn verre voorlopers van de huidige deelmobiliteit’

Mobiliteitsspecialist Fleet Support doet inmiddels veel meer dan alleen professioneel wagenparkbeheer voor (middel)grote Nederlandse bedrijven. Het van origine Arnhemse bedrijf biedt ook ondersteuning bij de transitie naar duurzame mobiliteit.

Naam: Eugène Krabbenborg
Functie: CEO Fleet Support
Sponsor sinds 2021

Concreet: van het beheren van 60.000 (lease)auto's tot mobiliteitsadvies en uitvoering geven aan alle mogelijkheden die medewerkers van een organisatie hebben bij het flexibel besteden van hun mobiliteitsbudget. Een partnerschap met De Hoge Veluwe zorgt daarbij volgens CEO Eugène Krabbenborg voor de juiste context.

“The White Bikes are distant forerunners of today's shared mobility plans”

Mobility specialist Fleet Support today offers much more than just professional fleet management for large and medium-sized Dutch companies. The Arnhem-based company also supports businesses in the transition to sustainable mobility.

Name: Eugène Krabbenborg
Position: CEO of Fleet Support
Sponsor since 2021

Concretely, this covers everything from managing 60,000 lease vehicles, to mobility advice, to the provision of a comprehensive package of flexible options for an

De samenwerking tussen Fleet Support en De Hoge Veluwe begon in het jaar dat hij aantrad als CEO: 2021. Op een moment dat de wereld waarin Eugène Krabbenborg werkte, verschoof van traditioneel auto's leasen naar andere, duurzame mobiliteitsoplossingen passend bij de opkomst van hybride werken. Zoals elektrisch rijden en reizen met de fiets en het openbaar vervoer. Krabbenborg: "Het partnerschap is ontstaan vanuit maatschappelijke betrokkenheid. Daarbij is het Park onze 'achtertuin'. We faciliteren bijvoorbeeld onze medewerkers om De Hoge Veluwe te bezoeken. En als managementteam kunnen we er op prachtige locaties vergaderen. Dat willen we ook actiever gaan doen met onze klanten. Want als je met elkaar praat over duurzame mobiliteit, is het natuurlijk mooi én inspirerend om dat in de juiste, ecologische omgeving te doen."

Ook op het gebied van mobiliteit: in 2024 bestonden de Witte Fietsen 50 jaar.

"Je kunt zelfs stellen dat de Witte Fietsen in het Park verre voorlopers zijn van de huidige deelmobiliteit. Mobiliteitsbeheer bestaat namelijk al jaren niet meer alleen uit auto's en tankpassen. Je ziet nu dat medewerkers steeds vaker deelauto's van een bedrijf gebruiken. Daarnaast beheren we voor diverse klanten mobiliteitspassen, zoals laadpassen om je elektrische auto op te laden, maar ook passen om gebruik te maken van verschillende vervoersmiddelen; OV-fietsen, taxi's, deelscooters, de metro en de trein. Alternatieve vormen van - flexibele - mobiliteit. Met name in grote steden waar veel jonge mensen wonen. Ook wij bieden als bedrijf

organisation's employees to spend their mobility budgets. According to CEO Eugène Krabbenborg, the partnership with De Hoge Veluwe provides the right context for this.

The partnership between Fleet Support and De Hoge Veluwe began in 2021, the year he took office as CEO. This was a period when the sector in which Eugène Krabbenborg worked was shifting from traditional car leasing to other, sustainable mobility solutions more suited to the rise of hybrid working, such as electric vehicles and travel by bicycle and public transport. "The partnership was born out of our social commitment," explains Krabbenborg. "Moreover, the Park is our 'backyard', so we encourage our employees to visit De Hoge Veluwe, and our management team makes use of the beautifully situated meeting facilities. We now want to bring our clients there too, because if you are talking about sustainable mobility, what better place to do so than in a beautiful and inspiring ecological environment!"

Talking about mobility; in 2024, the White Bikes plan celebrated its 50th anniversary.

"You could say that the White Bikes are distant forerunners of today's shared mobility plans. Mobility management has been about more than just vehicles and fuel cards for many years now. You now increasingly see employees using shared company cars. We also manage mobility passes for various clients, such as charging passes to recharge your electric vehicle, as well as passes for various forms of transport; 'OV-fietsen' (rental bikes), taxis, shared scooters, and the metro

onze medewerkers een leasefiets aan. Dat gaat uiteraard over andere volumes dan de leaseauto's, maar het neemt wel hand over hand toe."

Bezoek je zelf vaak het Park?

"Ik wandel en fiets graag op De Hoge Veluwe. In het begin van het partnerschap heb ik met een Parkmedewerker een Land Rover Tour gemaakt. Ondanks dat ik veel in de natuur kom was ik toch verrast door de enorme variatie in landschappen en geraakt door de schoonheid. Je hebt er naast kilometers aan fietspaden ook prachtige ruiterpaden: mijn vrouw en dochter maken er graag een buitenrit op het paard. De rust, op zo'n zondagochtend bijvoorbeeld, is heerlijk."

Bestaat er al een duurzaam alternatief voor die Land Rover?

"Haha. Ik snap heel goed dat er voor zo'n afwisselend terrein nu nog niet veel elektrische alternatieven zijn. De meeste elektrische voertuigen zijn vooral gericht op stedelijke mobiliteit en comfort. Maar het gaat denk ik niet lang meer duren dat ook terreinwagens elektrisch zijn. Ik ben ervan overtuigd dat ze dan - op een dag - ook in het Park de overstap maken: volledig emissievrije voertuigen is overal een kwestie van tijd."

and train services. These are all forms of alternative – and flexible – mobility. This is particularly popular in the major cities, where many young people live. As a company, we also offer our own employees the use of a lease bike. Of course the volumes are much lower than leased cars, but this segment is increasing steadily."

Do you often visit the Park yourself?

"I enjoy hiking and cycling in De Hoge Veluwe. At the start of the partnership, I took a Land Rover tour with a Park staff member. Even though I visit nature areas regularly, I was still surprised by the huge variety of landscapes and moved by the beauty of the place. In addition to kilometres of cycle paths there are also beautiful bridleways, and my wife and daughter love to take horseback rides there. The peace and quiet, for example on a Sunday morning, is wonderful."

Is there already a sustainable alternative to that Land Rover?

"Ha ha! I appreciate that there are currently few electric alternatives for such varied terrain. Most electric vehicles are focused on urban mobility and comfort. But I don't think it will be long before off-road vehicles also become electric. I am sure the Park will also use them eventually: it is only a matter of time before fully emission-free vehicles will be everywhere."

Okkie Millaard

‘Elk puzzelstuk is er één’

Sinds zijn pensionering als advocaat (arbeidsrecht en huurrecht) houdt Okkie Millaard genoeg tijd over voor zijn passie: toezien op een duurzame toekomst van twee particuliere Veluwe landgoederen: Welna en Tongeren. ‘Een soort mini-De Hoge Veluwe’. Met bewondering kijkt hij al jarenlang naar Het Nationale Park De Hoge Veluwe.

Naam: Okkie Millaard
Particuliere donateur sinds 2023

“Als advocaat bij een Zwols kantoor ging ik in het weekend naar Het Nationale Park De Hoge Veluwe. En iedere keer kwam ik daar met een lach op mijn gezicht vandaan: wat een mooie omgeving. Ook de diversiteit op De Hoge Veluwe spreekt me nog altijd erg aan. Afhankelijk van je humeur, het klimaat of het seizoen vind je er wel wat je wilt: kunst in het museum, natuur of zelfs een muziekconcert in de buitenlucht.”

“Every piece of the puzzle matters”

Since retiring as a lawyer (labour law and tenancy law), Okkie Millaard has had plenty of time for his passion. That passion is ensuring the sustainable future of two private Veluwe estates: Welna and Tongeren. “They’re a kind of mini-De Hoge Veluwe.” He has been full of admiration for De Hoge Veluwe National Park for many years now.

Name: Okkie Millaard
Private donor since 2023

“As a lawyer with a firm in Zwolle, I would visit De Hoge Veluwe National Park on weekends. And every time I left with a smile on my face: what a beautiful place! The diversity of De Hoge Veluwe still really appeals to me. Depending on your mood, the climate, or the season, you can always find what you are looking for there: art in the museum, nature, or even an outdoor concert.”

Wanneer bedacht je je om het Park financieel te steunen?

"In je jonge jaren probeer je vooral je huishouden goed op orde te houden. Maar als je bijna met pensioen gaat, denk je ook na over de fase daarna. Dus ik dacht 'goh, ik moet iets doen aan goede doelen', doelen waar ik echt achtersta een helpende hand geven. Nu is mijn helpende hand zeer beperkt, maar elk puzzelstuk is er één. Wat ook een beetje meespeelde: het echtpaar Kröller-Müller had destijds - als grondlegger van het Park - de insteek 'om het na te laten aan de Nederlanders'. Dat vind ik eigenlijk wel een mooie gedachte. Om daaraan - een klein puzzelstukje - bij te dragen vind ik een fijn idee. Ik heb twee jaar geleden zelf contact opgenomen en daar werd snel op gereageerd. Het Park is als goede doel tastbaar; je kunt ernaartoe gaan, rondkijken, voelen en ademen wat er allemaal gebeurt. Ik krijg er steeds een goed gevoel van en ben er iedere keer weer van onder de indruk."

Heb je een favoriete plek in het Park?

"Ik kijk altijd wel even rond bij het Jachthuis. Dat heeft waarschijnlijk ook te maken met het echtpaar Kröller-Müller. Als je daar dan bent denk je toch even 'hier zijn die mensen echt heel actief geweest; dit was de plek waar ze écht zaten.' Ik probeer ook in mijn omgeving mijn enthousiasme voor De Hoge Veluwe uit te stralen. Neem vrienden graag mee om ze te laten zien hoe mooi het hier is. Als donateur (of Vriend van het Park) word je dat ook wel makkelijk gemaakt, want je krijgt toegangskaarten of uitnodigingen voor bijzondere activiteiten."

When did you decide to support the Park financially?

"When you are younger, you're mainly busy with keeping things running. But as you approach retirement, you start thinking about the phase that follows. So I thought: 'Gosh, I should do something for charity'; offer a helping hand to causes I really believe in. My helping hand may not amount to much, but every piece of the puzzle matters. What also played a role was that the Kröller-Müller family – as the Park's founders – wanted it to be 'bequeathed to the people of the Netherlands'. I thought that was a nice gesture, and I like the idea of contributing a small piece of the puzzle to that. I contacted the Park myself two years ago and they responded quickly. The Park is a very tangible cause; you can go there, look around, and feel and breathe all that goes on there. It always makes me feel good to go there, and I'm impressed by it every time."

Do you have a favourite spot in the Park?

"I always take a look around Jachthuis Sint Hubertus. This probably also has to do with the link with the Kröller-Müller family. When you're there, it gives you pause to think: 'This is where those people were so active; this is where they really lived'. I also try to share my enthusiasm for De Hoge Veluwe with others. I enjoy bringing friends here to show them how beautiful it is. It's made even easier for you as a donor (or Friend of the Park), as you get free admission tickets and invitations to special events."

Zou het eigenlijk onnodig moeten zijn: een Nationaal Park dat onder meer donateurs nodig heeft om te kunnen voortbestaan?

"Net als bij het Concertgebouw vind ik het juist wel aardig dat het Park als particulier initiatief gestart is en het zelf de broek ophoudt. Dat zorgt voor een eigenzinnige koers, waar je het soms mee eens of oneens kunt zijn, maar het is in ieder geval een koers die wat anders is dan bij organisaties in publieke handen. Het Nationale Park De Hoge Veluwe - de Parkdirectie - staat voor zijn zaak; dat spreekt mij als donateur erg aan. Ik kom nu al meer dan 50 jaar in het Park en mijn indruk is: alles wordt altijd met veel gedrevenheid en professioneel aangepakt. Een compliment waard. Daaraan wil ik dan graag mijn puzzelstukje bijdragen."

Shouldn't it really be unnecessary: a National Park that depends on donors for its existence?

"As with the Concertgebouw, I think it's just a nice idea that the Park started as a private initiative and that it can pay its own way. That allows it to do things differently, which you may not always agree with, but in any case it is a change from what the publicly owned organisations do. The Board of De Hoge Veluwe National Park stands for what they believe in, which appeals to me as a donor. I have been visiting the Park for more than 50 years now, and my impression is that everything is always done here with a lot of drive and professionalism. Their work deserves a compliment, and I'm happy to contribute my piece of the puzzle."

Geert Nieuwenhuis

‘We zijn inmiddels een zakelijke ambassadeur voor het Park’

Waarom sponsort een prefab betonfabrikant als MBS Groep - in Nederland toonaangevend - Het Nationale Park De Hoge Veluwe? Die link lijkt niet voor de hand liggend. Maar het bedrijf, met locaties in Soest en Alphen aan den Rijn, hecht veel waarde aan het milieu, legt commercieel directeur Geert Nieuwenhuis uit. ‘We nemen verschillende initiatieven om minimale milieu-impact te realiseren bij de productie en constructie van beton.’

Naam: Geert Nieuwenhuis
Functie: CCO MBS Groep
 Sponsor sinds 2023

“We are now a business ambassador for the Park”

Why would a precast concrete manufacturer such as MBS Group – an industry leader in the Netherlands – sponsor De Hoge Veluwe National Park? They don’t seem to have an obvious connection, but the company – with branches in Soest and Alphen aan den Rijn – respects the environment, explains commercial director Geert Nieuwenhuis. “We are taking various initiatives to reduce the environmental impact of the production and construction of concrete to a minimum.”

Name: Geert Nieuwenhuis
Position: CCO of MBS Groep
 Sponsor since 2023

Van woningbouw tot hoogbouw, van utiliteitsbouw (zoals zorginstellingen, ziekenhuizen of scholen) tot maatwerk (bijvoorbeeld trappen en bordessen); MBS Groep is specialist in prefab betonelementen die voldoen aan alle constructieve eisen. Als het bedrijf verantwoordelijk is voor een bouwproject, dan is er altijd één gemene deler: beton. Geert Nieuwenhuis: "De betonindustrie heeft best een uitdaging op het gebied van duurzaamheid. Daarom zijn wij sinds een aantal jaren bezig met De Groene Vaart: een aantal duurzame initiatieven met als doel reductie van CO2. Minimale milieu-impact realiseren bij de productie en constructie van beton. Het ondersteunen van (onderzoek naar) natuurbehoud hoort daar ook bij."

Liggen jullie op koers?

"Beton is oneindig herbruikbaar. Maar de meest vervuilende component van ons bouwproduct is cement. Dat komt door het productieproces waarbij grondstoffen worden verhit om cement te maken. Hierbij komt CO2 vrij. Veel leveranciers van cement proberen dat proces te verbeteren, te verduurzamen, maar dat duurt nog meerdere jaren. De Groene Vaart van ons bedrijf staat daarom symbool voor de route naar een duurzamere toekomst waarop we op dit moment al invloed hebben. Bijvoorbeeld: in onze kantoren en fabrieken is overal ledverlichting geïnstalleerd. De standaardkeuze voor dieselvrachtwagens is uitgebreid met de keuze voor elektrisch vervoer. En we optimaliseren ons betonmengsel meer en meer. Steeds gaan we een stapje verder. Ik vind: als wij duurzaamheidsambities hebben en we willen natuurbehoud

From residential construction to high-rises, and from non-residential buildings (such as care institutions, hospitals and schools) to customised projects (such as stairs and landings), MBS Group is a specialist in precast concrete elements that meet all the structural requirements. All the construction projects the company is involved in have a single common denominator: concrete. "The concrete industry faces significant challenges in terms of sustainability," says Geert Nieuwenhuis. "This is why we have been active in De Groene Vaart ('Going for Green'), a project involving sustainable initiatives aimed at reducing CO2, for several years now. The aim is to reduce the environmental impact of the production and construction of concrete to a minimum, and supporting nature conservation initiatives and research are part of that."

Are you on track?

"Concrete is infinitely recyclable, but the most polluting component of our product is cement. This is due to the manufacturing process in which the raw materials are heated to make cement, thereby releasing CO2. Many cement manufacturers are trying to improve this process and make it more sustainable, but this will take several years. De Groene Vaart symbolises the route our company is taking towards a more sustainable future, but it is a future that we are already influencing today. For example, we have installed LED lighting throughout all our offices and factories. Our standard range of diesel trucks has been expanded to include electric vehicles. And we are increasingly optimising our concrete mix. Each time we go a step further. I believe that, if we have

ondersteunen; dan is het sponsoren van Het Nationale Park De Hoge Veluwe ook één van de dingen om te doen. We zijn ook blij een partner te zijn omdat het Park - samen met Wageningen University & Research - veel onderzoek doet naar het verminderen van CO2-uitstoot in combinatie met natuur.”

Was iedereen binnen het bedrijf meteen enthousiast?

“Intern was er in eerste instantie wel scepsis. Toen ik eens met een collega een rondleiding door het Park zou krijgen, was zijn eerste reactie ‘ik ben druk, daar heb ik eigenlijk geen tijd voor’. Maar na afloop was die collega helemaal onder de indruk. Niet alleen van de natuur; van alles wat Parkmedewerkers doen om De Hoge Veluwe zo te behouden. Inmiddels organiseren we er heisessies, klantevenementen en personeelsbijeenkomsten. Of we geven toegangskaarten weg als iemand bijvoorbeeld een bedrijfsenquête heeft ingevuld. Zodat steeds meer relaties én collega’s De Hoge Veluwe kunnen ontdekken. Ik denk dat je inmiddels wel kunt stellen dat we een zakelijke ambassadeur zijn voor het Park.”

Is jullie bijdrage nog verbonden aan een specifiek project?

“We hebben uitgesproken dat we graag zouden willen dat van onze bijdrage deels bomen worden geplant - inmiddels staan er ook MBS-bomen in Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Maar we laten het toch vooral aan de Parkdirectie over om het geld te besteden. Zij weten zelf heel goed wat er allemaal nodig is voor een duurzame toekomst.”

sustainability ambitions and we want to support nature conservation, then sponsoring De Hoge Veluwe National Park is a natural thing to do. We are also proud to be a partner, because the Park is doing a lot of research – together with Wageningen University & Research – into reducing CO2 emissions in combination with nature goals.”

Was everyone in the company behind the sponsorship?

“There was some initial scepticism. When I was going to take a tour of the Park with a colleague, his first reaction was: ‘I’m busy, I don’t really have time for this’. But after the tour, he was totally impressed. Not just with the nature, but with everything that the Park staff are doing to preserve De Hoge Veluwe. Today, we organise teambuilding sessions, client events and staff meetings there. Or we might give away admission tickets for completing a company survey, for example. The aim is for more and more business relations and colleagues to be able to discover De Hoge Veluwe. I think that we can justly call ourselves a business ambassador for the Park.”

Is your contribution still linked to a specific project?

“We told the Park that we would like part of our contribution to be used to plant trees, and there are now ‘MBS trees’ growing in De Hoge Veluwe National Park. But we mainly leave it up to the Park Board to decide how to spend the money. They know best what needs to be done for a sustainable future.”

Gerrit Binnenmars

‘Voor het Park werken is toch een soort kwaliteits-keurmerk’

Mulder-Hop Vastgoedschilders uit Doetinchem houdt naar eigen zeggen al ‘ruim 60 jaar vastgoed in topconditie door vakwerk’. Veelal in de zakelijk markt. Ook de gebouwen op De Hoge Veluwe worden - volgens het meerjaren onderhoudsplan - al tientallen jaren onderhouden en hersteld door de schilders uit Oost-Nederland. ‘Behalve de twee Rijksmonumenten: het Kröller-Müller Museum en het Jachthuis Sint Hubertus.’

Naam: Gerrit Binnenmars

Functie: directeur Mulder-Hop Vastgoedschilders

Sponsor sinds 2020

“Working for the Park is kind of a quality mark in itself”

Doetinchem-based painting business Mulder-Hop Vastgoedschilders boasts “over 60 years of keeping real estate in top condition through craftsmanship.” They mainly focus on the commercial market. These painters from the eastern Netherlands have also been maintaining and restoring the buildings of De Hoge Veluwe for many decades now, based on a long-term maintenance plan. “The exceptions are the two listed buildings: the Kröller-Müller Museum and Jachthuis Sint Hubertus.”

Name: Gerrit Binnenmars

Position: Managing Director of Mulder-Hop Vastgoedschilders

Sponsor since 2020

‘Werk in uitvoering. *Door schilderwerkzaamheden is deze Wildobservatiepost tijdelijk niet bereikbaar en toegankelijk voor bezoekers. Wij ondersteunen Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe.’*

Geregeld komen Parkbezoekers bovenstaand bordje tegen van Mulder-Hop Vastgoedschilders: een schildersbedrijf ontstaan uit diverse fusies van Gelderse en Overijsselse familiebedrijven. ‘Een leuk bedrijf met een goede naam: waarom zou ik dat veranderen? Lekker doorgaan met waar we mee bezig zijn’, dacht directeur (en groot aandeelhouder) Gerrit Binnenmars toen hij in 2016 de leiding overnam.

De samenwerking met het Park is ontstaan vanuit de familie Hop?

“Hop was een schildersfamilie uit Schaarsbergen: het Park zat al jaren als opdrachtgever in hun portefeuille. Waarschijnlijk van kort na de oorlog. Een mega referentie. Moest er vroeger iets gebeuren? Dan regelde de boswachter de schilder - of de timmerman - en belde hij Hop. Nu is dat geprofessionaliseerd en onderhouden we alle gebouwen in het Park volgens een meerjaren onderhoudsplan opgesteld door Antea Group: in een cyclus van vijf jaar. Zoals de boerderijtjes, het Dienstgebouw en het Park Paviljoen. Behalve de twee Rijksmonumenten: het Kröller-Müller Museum en het Jachthuis Sint Hubertus, want die vallen onder het Rijksvastgoedbedrijf (voorheen de Rijksgebouwendienst). Dat vinden we wel jammer.”

“Work in progress. *Due to painting work, this wildlife observation point is temporarily closed to visitors. We are proud to support De Hoge Veluwe National Park Foundation.”*

Visitors to the Park regularly come across the above sign that has been put up by Mulder-Hop Vastgoedschilders, a painting business born out of several mergers of family-run businesses in Gelderland and Overijssel. “It’s a nice company and a good name: why would I change it? We’ll just keep doing what we’re doing,” thought Managing Director (and majority shareholder) Gerrit Binnenmars when he took over the business in 2016.

The partnership with the Park was started by the Hop family, right?

“Hop was a family of painters from Schaarsbergen and the Park had been a client of theirs for years, probably since shortly after the war. It was a big contract for them. If something had to be done, the forest ranger would call the carpenter, or if he needed a painter he called Hop. That business relationship has since been professionalised, and we now maintain all buildings in the Park based on a long-term maintenance plan with a five-year cycle, drawn up by Antea Group. This includes the farmhouses, the Service Building and the Park Paviljoen. The exceptions are the two listed buildings: the Kröller-Müller Museum and Jachthuis Sint Hubertus, as these fall under the ‘Central Government Real Estate Agency’ (formerly the ‘Government Buildings Agency’), which we do think is a pity.”

Maar de Wildobservatieposten onderhouden jullie dus wel.

"Die zetten we geregeld in de beits ja. Maar we schilderen zelfs de slagbomen en de monumentale poorten bij de entrees. Als er een kwast aan te pas moet komen, binnen of buiten, dan komen onze schilders. Dankzij dat meerjaren onderhoudsplan weten we ook precies wanneer welk schilderwerk aan de beurt is. In totaal zijn we elk jaar zo'n 8 weken 'te gast' op het Park, we kennen de weg inmiddels goed. Als we bijvoorbeeld zo'n observatiepost schilderen, moeten we goed rekening houden met bezoekers. Dan zetten we een klein gebiedje af en hangen we bordjes op bij de looppaden."

Op die bordjes staat ook dat jullie het Park ondersteunen.

"Met sponsoren zijn we zo'n vijf jaar geleden begonnen toen we daarvoor werden benaderd. Als jarenlange partner hoefde ik er niet lang over na te denken. Ik kom graag in het Park bij 'werk in uitvoering'; zodra ik bij Schaarsbergen De Hoge Veluwe inrijd voelt dat meteen als ontspanning. Maar we hebben als bedrijf ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid en zijn moreel verplicht om te steunen, vind ik. Want het is belangrijk dat het Park er is. Als ik mijn bedrijf voorstel en iemand vraagt mij wat we precies doen, dan is De Hoge Veluwe een van de eerste opdrachtgevers die ik opnoem. Dat je voor zo'n aansprekende organisatie mag werken is toch een soort kwaliteitskeurmerk."

And you maintain the wildlife observation points too.

"Yes, we regularly give them a new coat of stain. We even paint the barriers and the monumental gates at the entrances. If a paintbrush is required, indoors or out, our painters will be on the job. Thanks to that long-term maintenance plan, we also know exactly when and what is due for a touch-up. We are 'guests' of the Park for about 8 weeks every year, so we know the ropes by now. For example, if we are painting a wildlife observation point, we know we have to take extra care with the Park's visitors, so we cordon off a small area and put up signs along the paths to warn them."

Those signs also state that you support the Park.

"About five years ago they approached us to ask if we would sponsor the Park. As a long-time partner, I didn't have to think long about it. I enjoy visiting the Park when there's 'work in progress'. As soon as I drive through the Schaarsbergen entrance, I immediately feel more relaxed. But I think that we as a company also have a social responsibility and moral obligation to support the Park, because it is important that it's there. If I'm talking about my company and someone asks me what we do exactly, De Hoge Veluwe is one of the first clients I mention. Working for such a well-known organisation like the Park is kind of a quality mark in itself."

De cijfers over 2024 / The figures for 2024

Exploitatierekening (in duizenden euro's) / **Financial statements** (in thousands of euros)

	2024 Werkelijk / Actual	2023 Werkelijk / Actual
Baten / Income		
Entreegelden / Admission fees	7.257	6.832
Horeca / Hospitality	2.452	2.258
Faciliteiten / Facilities	540	539
Huren en pachten / Rental and leases	250	234
Vergoeding KMM / KMM fee	290	286
Diverse baten / Sundry income	1.548	1.534
	12.337	11.683
Lasten / Expenses		
Personeelskosten / Personnel costs	6.034	5.558
Diverse directe kosten / Sundry direct costs	2.999	2.879
Algemene kosten / General expenses	706	650
Geldmiddelen / Cash	123	168
Afschrijvingen / Depreciation and amortisation	1.797	1.787
	11.659	11.042
Exploitatieresultaat / Operating result	678	641
Bijzondere baten en lasten / Extraordinary income and expenses	493	468
	1.171	1.109
Resultaat / Result		

Balans per 31 december (in euro's) (voor bestemming van het resultaat) / **Balance sheet as at 31 December (in euros)** (before appropriation of the result)

	2024	2023
Activa / Assets		
Vaste activa / Fixed assets		
Materiële vaste activa / Tangible fixed assets	23.106.285	23.175.535
Vlottende activa / Current assets		
Voorraden / Inventories	434.636	309.352
Vorderingen op korte termijn / Short-term receivables	1.065.168	1.435.393
Geldmiddelen / Cash	4.442.572	3.860.849
	5.942.376	5.605.594
Totaal activa / Total assets	29.048.661	28.781.129
Passiva / Liabilities		
Eigen vermogen / Equity		
Algemene reserve / General reserve	14.245.692	13.413.214
Bestemmingsreserve / Appropriated reserve	2.476.939	2.290.917
Onverdeeld resultaat / Unappropriated result	1.256.922	1.104.398
Reserve herwaardering / Revaluation reserve	2.537.000	2.537.000
	20.516.553	19.345.529
Voorzieningen / Facilities	54.000	50.000
Langlopende schulden / Long-term debts	4.913.699	5.685.931
Korte termijn verplichtingen en Overlopende passiva / Short-term liabilities and accrued liabilities	3.564.409	3.699.669
Totaal passiva / Total liabilities	29.048.661	28.781.129

Het exploitatieresultaat bedraagt € 678.000. Na mutatie van de bijzondere baten en lasten ad € 493.000 is het eindresultaat € 1.171.000 positief. Er is door EY Accountants B.V. een goedkeurende verklaring van de onafhankelijke accountant afgegeven.

Ten opzichte van 2023 is het exploitatieresultaat toegenomen met € 37.000, van € 641.000 tot € 678.000 positief.

The operating result amounts to €678,000. After the change in extraordinary income and expenses of €493,000, the final result is €1,171,000 positive. EY Accountants B.V. has issued an unqualified independent auditor's report.

Compared to 2023, the operating result increased by €37,000, from €641,000 to €678,000 positive.

Deze toename is met name ontstaan door: / This increase is primarily attributable to:		(in euro's / in euros)
• een toename van de entreegelden door meer bezoekers en hogere entreegelden / An increase in admission fees due to higher visitor numbers and higher admission fees	425.000	
• een toename van de omzet in de horeca / An increase in hospitality sales	194.000	
• een afname van de rente- en bankkosten voor geldmiddelen door aflossing en hogere rentevergoeding op het positieve banksaldo / A decrease in interest and bank charges over the cash balance due to repayments and higher interest earned on the positive bank balance	45.000	
• een toename van de opbrengst huren en erfpacht door indexatie en hogere bezetting / An increase in revenues from rentals and long-term leases of real estate due to indexation and higher occupancy rates	16.000	
• een toename van de diverse baten door hogere opbrengst voor natuurbeer, huurfietsen, Jachthuis Sint Hubertus en een lagere opbrengst voor het urnen gedenkpark Natuurwens / An increase in sundry income due to higher revenues for nature conservation, rental bikes, Jachthuis Sint Hubertus, and lower revenues for the urns in Natuurwens nature cemetery	14.000	
• een toename van de vergoeding Kröller-Müller Museum door indexatie / An increase in the Kröller-Müller Museum fee due to indexation	4.000	
• een toename van de omzet in de stichting Faciliteiten / An increase in turnover of the Facilities Foundation	1.000	
• een toename van de afschrijvingen door investeringen / An increase in depreciations due to investments		-10.000
• een toename van de algemene kosten / An increase in general expenses		-56.000
• een toename van de diverse directe kosten / An increase in sundry direct costs		-120.000
• een toename van de personeelskosten / An increase in personnel costs		-476.000
Totaal / Total		37.000

Bezoekersaantallen

Het Nationale Park De Hoge Veluwe werd in 2024 bezocht door 575.857 betalende bezoekers. Een stijging ten opzichte van 2023, toen 559.898 mensen het Park bezochten.

Voor het jaar 2024 was het aantal bezoekers begroot op 575.000. Het Kröller-Müller Museum telde in 2024 246.322 betalende bezoekers. In 2023 was dit 240.899.

Er werden in 2024 10.780 jaarkaarten voor het Park verkocht, 400 minder dan in 2023 (11.174). Jachthuis Sint Hubertus werd 20.510 keer bezocht. In 2023 was dit 19.487.

Visitor numbers

De Hoge Veluwe National Park received 575,857 paying visitors in 2024. This represents an increase compared to 2023, when 559,898 people visited the Park.

For 2024, the number of visitors was estimated at 575,000. The Kröller-Müller Museum welcomed 246,322 paying visitors in 2024. In 2023, the figure was 240,899.

10,780 Annual passes were sold in 2024, 400 less than in 2023 (11,174). The Country Residence/Museum Jachthuis Sint Hubertus was visited 20,510 times. In 2023, the figure was 19,487.

Overzicht aantal medewerkers 31-12-2024 (headcount) / Number of employees on 31-12-2024 (headcount)

Jaar / Year	Horeca / Hospitality	Park / Park	Totaal / Total
2024	41	95	136
2023	44	95	139
2022	45	95	140
2021	41	95	136

In- en uit diensttredingen 2024 / Turnover 2024

	Horeca / Hospitality	Park / Park
In dienst / Started employment	32	32
Uit dienst / Left employment	35	32

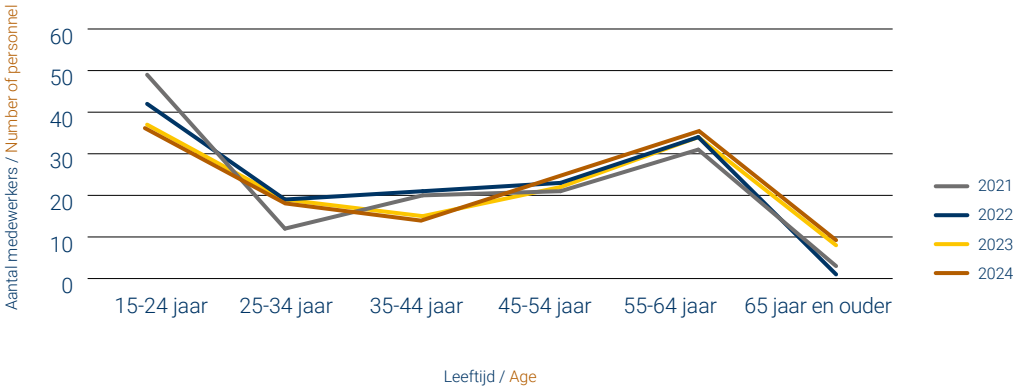
Verdeling contractsoorten 31-12-2024 / Distribution of contract types on 31-12-2024

Soort contract / Contract type	Full-time / Full-time	Part-time / Part-time	Oproep / On-call	Totaal / Total
Onbepaalde tijd / Permanent	29	19	30	78
Bepaalde tijd / Fixed-term	10	15	33	58
Totaal / Total	39	34	63	136

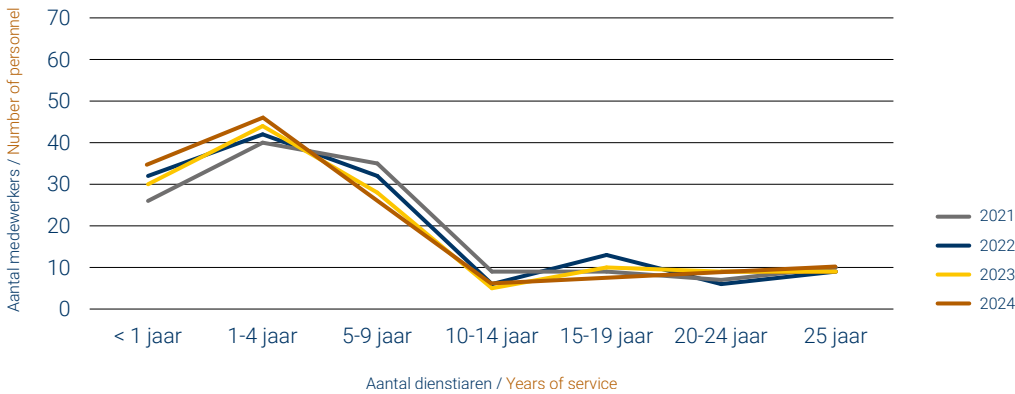
Verdeling man/vrouw 31-12-2024 / Gender distribution on 31-12-2024

Jaar / Year	Man / Man	Vrouw / Female	Totaal / Total	%Man / %Man	%Vrouw / %Female
2024	65	71	136	48	52
2023	65	74	139	47	53
2022	65	75	140	46	54
2021	67	69	136	49	51

Leeftijdsopbouw totaal / Age breakdown

Dienstjaren 2021-2024 / Years of service 2021-2024

Ziekteverzuim/ Sickness rate

	2024	2023	2022	2021
Park / Park	6,13%	4,17%	5,15%	3,49%
Horeca / Hospitality	2,87%	3,46%	2,19%	2,76%

Bijlagen / Appendices

Managementteam 2024 / Management Team 2024

S.E. baron van Voorst tot Voorst
directeur/bestuurder / Managing Director

A.P. Bruins
*hoofd Stafdiensten/adjunct-directeur / Head of Staff Services/
Assistant Director*

ing. J.R.K. Leidekker
hoofd Bedrijfsvoering / Head of Operations

mevrouw M.M. Kokke
hoofd Bezoekersmanagement / Head of Visitor Management

A.N. Arntz
hoofd Horeca & Winkel / Head of Hospitality & Retail

Raad van Toezicht 2024 / Supervisory Board 2024

mr. G.J. de Graaf
voorzitter / Chair

drs. P. van Oord
prof. dr. P.H. van Tienderen
generaal bd. P.J.M. van Uhm
Mevrouw G. Verburg
ir. A.R. Wynaendts

Raad van Advies 2024 / Advisory Board 2024

ir. C.M. Jaski
voorzitter / Chair

drs. G.J. Buitendijk
*Secretaris-generaal Ministerie van Algemene Zaken / Secretary-
General, Ministry of General Affairs*

drs. J.C. Goet
*Secretaris-generaal Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit / Secretary-General, Ministry of Agriculture, Nature
and Food Quality*

drs. O.O. Gorter
*voorzitter Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters / Chairman of
Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters*

brigade-generaal F. Grandia
*commandant 11 Luchtmobiele Brigade / Commander of the 11 Air
Assault Brigade*

A.J.M. Heerts
burgemeester gemeente Apeldoorn / Mayor of Apeldoorn

mevrouw mr. L.J. van Hooff-Nusselder
directeur Koninklijke Burgers' Zoo / Director, Royal Burgers' Zoo

mr. C.H. Krijger
*voorzitter Vereniging Vrijwilligers van De Hoge Veluwe / Chairman of the
Association of Volunteers of De Hoge Veluwe*

drs. H.J.J. Lenferink
commissaris van de Koning in Gelderland / King's Commissioner for the Province of Gelderland

A. Marcouch
burgemeester gemeente Arnhem / Mayor of Arnhem

mr. H.M. Meijdam
voorzitter Federatie Particulier Grondbezit / Chairman of Federatie Particulier Grondbezit

mr. N.J.M. de Munnik
jurist / legal counsel

Z.H. Prins Floris van Oranje-Nassau
lid Raad van Beheer Kroondomein Het Loo / Member of the Management Board of the Crown Domain of Het Loo

drs. P. Siewers
directeur Hulpverlening ANWB / Director of Travel, ANWB

ir. S. Thijsen
directeur Staatsbosbeheer / Director of Staatsbosbeheer

mr. L.J. Verhulst
burgemeester gemeente Ede / Mayor of Ede

Adviescommissie Natuur, Landschap en Cultuurhistorie 2024 / Nature, Landscape and Cultural History Advisory Committee 2024

prof. dr. ir. W.H. van der Putten
voorzitter en hoofd afdeling Terrestrische Ecologie Nederlands Instituut voor Ecologie en hoogleraar Functionele Biodiversiteit, WUR / Head of the Terrestrial Ecology Department, Netherlands Institute of Ecology, and Professor of Functional Biodiversity, Wageningen University & Research

dr. A.J.M. Jansen
expert in hydro-ecologie / Hydro Ecology expert

prof. dr. ir. G.J. Nabuurs
professor European Forest Resources, WUR / Professor of European Forest Resources, Wageningen University & Research

drs. M. Huizinga
coördinator Florawerkgroep / Coordinator of the Flora Working Group

mevrouw N. de Vries
coördinator Faunawerkgroep / Coordinator of the Fauna Working Group

prof. dr. ir. M.F. Wallis de Vries
Emeritus hoogleraar Ecologie en Bescherming van Insecten WUR, senior projectleider De Vlinderstichting / Emeritus professor in Insect Conservation Biology WUR, senior scientist Dutch Butterfly Conservation

Adviescommissie Recreatie 2024 / Recreation

Advisory Committee 2024

M.C.B. Schonenberg

directeur Beurs van Berlage

drs. B. Smit

senior adviseur vrijetijdseconomie bij Ginder / senior advisor on leisure

economy at Ginder

H. Verheijden

directeur Verheijden concepten / Managing Director of Verheijden

concepten

D. van der Vossen

directie adviseur / Management Consultant

Hoge Veluwe Fonds 2024 /

Hoge Veluwe Fund 2024

ir. P. van Riel

voorzitter / Chair

A.M. Bakker

drs. J.J. Bosman

dr. S.R.A. van Eijck

mr. G.J. de Graaf

mevrouw drs. J.H. van de Scheur-Baan

S.E. baron van Voorst tot Voorst

mevrouw S.H.J.M. Vossenaar

Namens Het Nationale Park De Hoge Veluwe
hartelijk dank voor uw bijdrage in 2024 / De Hoge
Veluwe National Park wishes to thank the following
for their ongoing support in 2024:

De Pampel Kring / De Pampel Circle

Koninklijke Van Wijhe Verf
MBS
Pon
Van Gelder B.V.

Park Paviljoen Kring / Park Paviljoen Circle

Antea Group
Continental Car Parks B.V.
Huib van de Vecht Stichting te Nunspeet
Koninklijke Auping
Nexus Infra
Talen Vastgoedonderhoud B.V.
Ticketcounter
Unica
Vink Holding B.V.
Wijzonol Bouwverven

Oud Reemsterzand Kring / Oud Reemsterzand Circle

Alferink B.V.
Bettink Regeltechniek
Coop
Drukkerij De Grift / Multicopy Apeldoorn
G.P.S. Nunspeet Holding
Hellebrekers
Hörmann Nederland B.V.
Mastermate
Roofing Service Nederland
Rots Bouw B.V.

Deelense Veld Kring / Deelense Veld Circle

Aannemersbedrijf M.G. Wolfswinkel
Arfman Hekwerk B.V.
AVK Nederland
Bos- Natuur- en Landschapsbeheer Johan Rap
Bouwbedrijf Kreeft
Fleet Support

Hesselink Koffie
 IFM Electronic b.v.
 Mulder-Hop Schilders
 Nieuwenhuis Beeld en Geluid B.V.
 Pouw Dealer B.V.
 Slagerij Ter Weele
 Stern Partyservice
 Ter Riele
 Vaarkamp B.V.
 Van Harten B.V.
 Warmtestore B.V.

Donaties bedrijven / Corporate donors

Hanos
 Heineken
 Husqvarna
 OHRA
 Presikhaaf Schoolmeubelen
 Verrekijershop

Fondsen / Funds

ANWB Fonds
 BPD Cultuurfonds
 Dr. C.J. Vaillantfonds
 Eleven FLoowers Foundation
 Fonds 1999
 Het Cultuurfonds
 M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

Stichting Elise Mathilde
 Stichting Zabawas
 Van Leeuwen Van Lignac Stichting
 Zadelhoff Fonds

Particulieren / Private benefactors

In 2024 hebben we meerdere nalatenschappen ontvangen. We ontvingen schenkingen uit 2 Fondsen op naam, 26 vriendenkringleden en 59 bronzen vrienden. Daarnaast ontvingen we vele donaties van periodieke schenkers, verenigingsvrienden bestaande uit oud-vrijwilligers en vele eenmalige giften.

In 2024, we received various bequests. We also received donations from two named funds, 26 members of Friend Circles and 59 bronze friends. In addition, we received numerous donations from regular donors, Friends of the Association (former volunteers) and many one-time gifts.

Het Park bedankt tevens alle sponsors, fondsen en donateurs die anoniem wensen te blijven / The Park also thanks all sponsors, funds and donors who wish to remain anonymous.

Colofon / Editor's note

Uitgave / Published by

Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe; www.hogeveluwe.nl
pers@hogeveluwe.nl, Apeldoornseweg 250, 7351 TA Hoenderloo

Tekst / Text

Jerome Jacquot, Haarlem, www.jacquot.nl

Fotografie / Photographs

Robert Modderkolk, Het Nationale Park De Hoge Veluwe

Vormgeving / Design

More CC, Zwolle; www.morecc.nl

Drukwerk / Printing company

Multicopy Apeldoorn; www.multicopy.nl

stichting het nationale park
de hoge veluwe